

7.2.2023

Dnro 1935/070002/2022

Teollisuuden sähköistämistuki

Ohje tuenhakijalle

Energiaviraston ohje

7.2.2023

Sisällys

1 JOHDANTO	9
2 TEOLLISUUDEN SÄHKÖISTÄMISTUEN KUVAUS	10
2.1 TUKEEN OIKEUTETUT TOIMIALAT	10
2.2 TUEN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET	11
2.3 TUEN MÄÄRÄYTYMINEN	12
2.3.1 Tuotteiden määrittäminen.....	13
2.3.2 Laitoksella tapahtuva sähkön- ja lämmöntuotanto sekä omakäyttösähkö.....	14
2.3.3 Tuotannon perusteella laskettava tuki	16
2.3.4 Sähkökulutuksen perusteella laskettava tuki	17
2.3.5 Vertailuarvojen vuotuinen vähennysaste.....	17
2.3.6 Tuki-intensiteetti ja tukikatto	18
2.3.7 Tuen laskentakaavoissa käytettävät vakiot	18
2.4 TUEN KÄYTÖLLE ASETETTU EHTO	19
3 TOIMENPITEET SÄHKÖISTÄMISTUKIJÄRJESTELMÄSSÄ	20
3.1 ILMOITUS ENERGIAVIRASTOLLE TUKIKELPOISUUDESTA	21
3.2 KÄYTTÄJIEN VALTUUTTAMINEN TESSA-JÄRJESTELMÄÄN.....	21
3.3 TOIMINNANHARJOITTAJAKOHTAISET TIEDOT	21
3.4 LAITOKSEN PERUSTIEDOT	22
3.5 TARKASTELUVUOSIKOHTAISET SEURANTATIEDOT	22
3.6 MÄÄRÄAJAT TUEN HAKEMISELLE	22
3.7 HAKEMUSKÄSITTELY ENERGIAVIRASTOSSA.....	22
3.8 MUUTOKSET TUKIHAKEMUKSEN TIEDOISSA	22
3.9 PÄÄTÖS	22
3.10 TUENKÄYTTÖSUUNNITELMA	22
3.11 TUEN KÄYTÖN SELVITTÄMINEN	23
4 TUKIHAKEMUKSEN SISÄLTÖ JA EDELLYTETTÄVÄT TIEDOT	24
4.1 TESSA-järjestelmän rakenne	24
4.2 VÄLILEHTI 1: TOIMINNANHARJOITTAJAT	24
4.2.1 Toiminnanharjoittajan perustiedot	25
4.2.2 Toiminnanharjoittajan osoitetiedot.....	25
4.2.3 Toiminnanharjoittajan yhteyshenkilö.....	25
4.2.4 Toiminnanharjoittajan taloudellinen tilanne	26
4.2.5 Energiakatselmus	27

4.2.6 Hiilettömistä lähteistä tuotettu sähkö	28
4.2.7 Ominaispäästöjen suhde sovellettavaan vertailuarvoon	31
4.2.8 Tuen maksamiseen tarvittavat tiedot	32
4.3 VÄLILEHTI 2: LAITOKSET	32
4.3.1 Laitoksen perustiedot	32
4.3.2 Laitoksen koordinaatit	32
4.3.3 Laitoksen toiminnassa olo	33
4.3.4 Laitoksen toiminnanharjoittaja	33
4.4 VÄLILEHTI 3: HAKEMUKSET	33
4.4.1 Seurantatiedot -välilehti	34
4.4.1.1 Tarkasteluvuosi	34
4.4.1.2 Laitoksen yleiskuvaus	34
4.4.1.3 Laitoksen tuotannon ja sähkönkulutuksen määrittäminen	35
4.4.1.4 Mittauslaitteet	36
4.4.1.5 Tietojärjestelmät ja tiedonkeruuketjut	38
4.4.1.6 Laitoksen kaaviokuva	38
4.4.1.7 Laitoksen toimiala ja tukikelpoiset tuotteet	40
4.4.1.8 Laitoksen EF-tuotteiden yhteinen sähkönkulutus, MWh	40
4.4.1.9 Toteutunut tuotos	40
4.4.1.10 Suorat kokonaispäästöt	41
4.4.1.11 Asianmukaiset välilliset päästöt	41
4.4.2 Sähkönkulutuksen mittaaminen	41
4.4.2.1 Sähkönkulutuksen konservatiivinen arvio	41
4.4.2.2 Yhteisten prosessien sähkönkulutuksen jakaminen	42
4.4.3 Päästötietojen määrittäminen	43
4.4.3.1 Suorat kokonaispäästöt	44
4.4.3.2 Asianmukaiset välilliset päästöt	44
4.4.4 Toimialakohtaisia erityishuomioita	45
5 TUEN MÄÄRÄYTYMINEN	46
5.1 TUEN MÄÄRÄYTYMINEN E- JA E2-TUOTTEILLE	46
5.1.1 E-tuotteet	46
5.1.2 E2-tuotteet	47
5.2 TUEN MÄÄRÄYTYMINEN EF-TUOTTEILLE	48
6 HAKEMUKSEN KÄSITTELY, TUKIPÄÄTÖS JA MAKSATUS	50
6.1 HAKEMUKSEN VIREILLETULO	50
6.2 HAKEMUKSEN JULKISUUS JA SALASSA PIDETTÄVÄT TIEDOT	50

6.3 HAKEMUKSEN KÄSITTELY JA TIETOJEN TARKASTAMINEN	51
6.4 PÄÄTÖKSEN SISÄLTÖ	52
6.5 TUEN MAKSAMINEN	52
7 TUEN KÄYTÖN EHDOT	53
7.1 KEHITTÄMISTOIMET	53
7.2 TUENKÄYTTÖSUUNNITELMAN SISÄLTÖ JA TOIMITTAMINEN	53
7.3 TUENKÄYTTÖSUUNNITELMASSA ILMOITETTAVAT TIEDOT	54
7.4 PÄÄTÖS TUENKÄYTTÖSUUNNITELMASTA	55
7.5 TUENKÄYTTÖSUUNNITELMAN MUUTTAMINEN	55
7.6 KEHITTÄMISTOIMIEN HYVÄKSYTTÄVÄT KUSTANNUKSET	56
7.7 KEHITTÄMISTOIMIEN HYVÄKSYTTÄVIEN KUSTANNUSTEN KOHDISTUMINEN	57
7.8 KIRJANPITOVELVOLLISUUS TUEN KÄYTÖSTÄ	58
7.9 TUEN KÄYTÖN SELVITTÄMINEN	58
8 TIETOJEN SÄILYTTÄMINEN	60

MÄÄRITELMÄT

Tässä ohjeessa tarkoitetaan:

asianmukaisilla välillisillä päästöillä epäsuoria päästöjä eli vertailutuotteen kattamien prosessien viiteajanjakson yhteenlaskettua sähkönkulutusta megawattitunteina kerrottuna keskimääräisellä eurooppalaisella päästötasokertoimella niiden vertailuarvotuotteiden osalta, joille on vahvistettu sähkön ja polttoaineen vaihdettavuus. Viiteajanjaksona käytetään 2014–2018;

Euroopan unionin päästöoikeuksien termiinihinnalla Euroopan unionin päästöoikeuden joulukuussa erääntyvän yhden vuoden johdannaissopimuksen päivittäisten päätöshintojen keskiarvoa euroina kaupankäyntivolyymltaan mahdollisimman edustavassa Euroopan talousalueella toimivassa pörssissä tarkasteluvuotta edeltävänä kalenterivuonna. Esimerkiksi tarkasteluvuodelle 2023 myönnettävän tuen osalta termiinihintana on 1. tammikuuta–31. joulukuuta 2022 tarjottujen joulukuuta 2023 koskevien viimeisimpien tarjoushintojen keskiarvo;

hiilettömällä lähteillä tuotetulla sähköllä sähköä, joka on tuotettu ydinenergialla tai uusiutuvalla energialla;

hiilidioksidin päästökertoimella fossiilisista polttoaineista eri maantieteellisillä alueilla tuotetun sähkön hiilidioksidi-intensiteetin painotettua keskiarvoa, joka ilmaistaan hiilidioksiditonneina megawattituntia kohti (tCO₂/MWh). Suomessa sen arvo on 0,58 tCO₂/MWh;

hiilivuodolla mahdollista kasviuonekaasujen kokonaispäästöjen lisääntymistä, kun yritykset siirtävät tai perustavat tuotantoa EU:n ulkopuolelle, koska ne eivät pysty siirtämään EU:n päästökauppajärjestelmästä aiheutuvia kustannuksia asiakkailleen ilman markkinaosuuden merkittävää vähentymistä;

ilmaisjakoasetuksella Komission delegoitua asetusta (EU) 2019/331 päästöoikeuksien yhdenmukaistettua maksutta tapahtuvaa jakoa koskevien unionin laajuisen siirtymäsäännösten määrittämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY 10 a artiklan mukaisesti;

investoinneilla aineettomia investointeja sekä investointeja fyysiseen käyttöomaisuuteen;

kehittämistoimella toiminnanharjoittajalle suoria kustannuksia aiheuttavaa investointia tai muuta toimenpidettä, jonka avulla toiminnanharjoittaja kehittää tuotantoaan hiilineutraalimmaksi eli vähentää tai välttää tuotannon kasviuonekaasupäästöjä. Esimerkkejä toimista, jotka voivat johtaa kasviuonekaasupäästöjen välttämiseen tai vähentämiseen ovat muun muassa energian- tai materiaalien käytön tehostaminen, uusiutuvan energian käytön edistäminen, toiminnan sähköistäminen, kulutusjousto tai yhdistelmä näistä.

keskimääräisellä eurooppalaisella päästötasokertoimella arvoa 0,376 tCO₂/MWh;

konservatiivisella arviolla sitä, että käytetty menetelmä perustuu arvioon ja sen perusteella laskettavaa tukimäärää ei yliarvioida;

7.2.2023

laitoksella toiminnanharjoittajan määräysvallassa olevaa kiinteää, Suomessa sijaitsevaa toiminnallista kokonaisuutta, jonka tietojen perusteella toiminnanharjoittaja hakee tukea, ja jossa tuotetaan yhtä tai useampaa sähköistämistukilain 1 liitteessä mainittujen toimialojen tai toimialan osien tuotteista, sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa;

pk-yrityksellä yritystä, jonka palveluksessa on alle 250 työntekijää ja, jonka vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa.

prosesseihin tuodulla lämmöllä vertailutuotteen kattamiin prosesseihin viiteajanjaksolla tuotua yhteenlaskettua nettolämmön määrää ilmaistuna yksikössä TJ niiden vertailuarvotuotteiden osalta, joille on vahvistettu sähkön ja polttoaineen vaihdettavuus. Laskennassa käytetään viiteajanjaksoa 2014–2018;

prosesseihin tuodun lämmön vertailuarvolla arvoa 47,3 tCO₂/TJ;

suorilla kokonaispäästöillä vertailutuotteen kattamien prosessien viiteajanjakson yhteenlaskettua suorien päästöjen ja prosesseihin samasta päästökauppajärjestelmään kuuluvasta laitoksesta tuotuun lämpöön sisältyvien päästöjen summaa. Prosesseihin tuotu lämpö (TJ) muunnetaan päästöiksi (tCO₂) kertomalla se vertailuarvolla 47,3 tCO₂/TJ. Viiteajanjaksona käytetään 2014–2018;

suurella yrityksellä yritystä, jonka palveluksessa on vähintään 250 työntekijää tai sen vuosiliikevaihto on enemmän kuin 50 miljoonaa euroa ja taseen loppusumma on enemmän kuin 43 miljoonaa euroa.

sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvolla tuotekohtaista sähkönkulutusta megawattitunteina tuotostonna kohti; jos tuotteen vertailuarvo ilmoitetaan hiilidioksiditonneina tuotostonna kohti, arvo muunnetaan sähkönkulutuksen vertailuarvoksi;

tarkasteluvuodella kalenterivuotta, jonka tietojen perusteella tukea haetaan;

TESSA-järjestelmällä (osoite <https://tessa.energiavirasto.fi/>) sähköistä asiointijärjestelmää, jonka kautta tukihakemukset, tuenkäyttösuunnitelma sekä selvitykset tuen käytöstä jätetään Energiavirastolle vireille;

toiminnanharjoittajalla luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on tosiasiallinen määräysvalta tukeen oikeutetun laitoksen toiminnasta ja sähköistämistukilain mukaisesti myönnetyn tuen käytöstä. Toiminnanharjoittajan määrittelyssä keskeistä on, kuka tai mikä taho vastaa laitoksen käytöstä tai ohjaa laitoksen toimintaa käytännössä. Keskeistä on myös, kuka tai mikä taho tosiasiallisesti ohjaa laitoksen liiketoimintaa. Pelkällä yhtiöoikeudellisella järjestelyllä eriytetty toiminta ei poista tosiasiallista määräysvaltaa käyttävän toiminnanharjoittajan velvollisuuksia. Esimerkiksi konserniyrityksissä, missä emoyritys yhdessä tytäryritysten kanssa muodostavat konserniyrityksen, tosiasiallinen määräysvalta tytäryritykseen voi olla emoyrityksellä;

toissijaisella sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvolla prosenttiosuutta toteutuneesta sähkönkulutuksesta. Prosenttiosuus on 80 ja se laskee vuosittain 1,09 prosentilla tarkasteluvuodesta 2022 alkaen;

7.2.2023

toissijaisen vertailuarvon tuotteella (EF-tuote) tuotetta, joka on oikeutettu sähköistämistukeen, mutta jolle ei ole määritetty tuotekohtaista sähkönkulutuksen vertailuarvoa, vaan siihen sovelletaan toissijaista sähkönkulutuksen vertailuarvoa;

toteutuneella sähkönkulutuksella laitoksen tukeen oikeutettua toteutunutta sähkönkulutusta tarkasteluvuonna megawattitunteina ilmaistuna;

toteutuneella tuotoksella laitoksen tukikelpoisten tuotteiden tuotantoa tarkasteluvuonna ilmaistuna tonneina vuodessa;

tuenkäyttösuunnitelmalla Energiavirastolle toimitettavaa toiminnanharjoittaja-kohtaista suunnitelmaa, jossa esitetään tiedot jokaisen kehittämistoimen osalta, johon myönnettyä tukea suunnitellaan käytettävän;

tuen käyttövelvoitteella toiminnanharjoittajaan, jolle on myönnetty sähköistämistukea, kohdistettua velvoitetta, jonka mukaan sen tulee käyttää myönnetystä tuesta vähintään 50 prosenttia yhteen tai useampaan kehittämistoimeen Suomessa;

tuen käytön selvityksellä loppuraporttia tai väliraporttia tuen toteutuneesta käytöstä. Loppuraporttiraportti toimitetaan Energiavirastolle viimeistään 30. kesäkuuta 2029 ja väliraportti Energiaviraston pyynnöstä aiemmin;

tuki-intensiteetillä tuen osuutta tukikelpoisista kustannuksista. Tuki-intensiteetti on 25 prosenttia, kun haetun tuen kokonaismäärä on 25 prosentin tuki-intensiteetillä laskettuna 150 miljoonaa euroa tai sen alle. Kun haetun tuen kokonaismäärä 25 prosentin tuki-intensiteetillä laskettuna ylittää 150 miljoonaa euroa, Energiavirasto määrittää tuen laskennassa sovellettavan tuki-intensiteetin siten, että kyseisenä vuonna myönnettävä tuen kokonaismäärä ei ylitä 150 miljoonaa euroa;

tuotekohtaisen vertailuarvon tuotteella (E- ja E2-tuotteet) tuotetta, joka on oikeutettu sähköistämistukeen ja jolle on määritetty sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvo. Jos vertailuarvo on määritelty yksikössä MWh/t, kyseessä on E-tuote, jos taas vertailuarvo on määritelty yksikössä tCO₂/t, kyseessä on E2-tuote;

uusiutuvalla energialla tuuli- ja aurinkoenergiaa, geotermistä energiaa, ympäristön energiaa, vuorovesi- ja aaltoenergiaa ja muuta valtamerienergiaa, vesivoimaa ja biomassaa sekä kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua ja biokaasua, joka ei ole peräisin fossiilisista lähteistä;

vertailuarvoasetuksella Komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2021/447, tarkistettujen vertailuarvojen määrittämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY 10 a artiklan 2 kohdan mukaisesti päästöoikeuksien jakamiseksi maksutta kaudella 2021–2025.

1 JOHDANTO

Lailla energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuesta (493/2022, jäljempänä sähköistämistukilaki) sekä sitä täydentävällä valtioneuvoston asetuksella (658/2022, jäljempänä sähköistämistukiasetus) säädetään energiaintensiiviselle teollisuudelle myönnettävästä tuesta.

Sähköistämistuen pääperiaatteet määräytyvät EU:n komission suuntaviivoissa tietyistä päästökauppajärjestelmään liittyvistä valtiontukitoimenpiteistä vuoden 2021 jälkeen (2020/C 317/04, jäljempänä valtiontukisuuntaviivat), joissa mahdollistetaan päästökaupasta johtuvien epäsuorien kustannusten korvaaminen suuntaviivoissa määritellyille toimialoille.

Tällä ohjeella täsmennetään tuen hakemiseen liittyviä menettelyjä ja tukihakemuksessa edellytettäviä tietoja sekä kuvataan tukimäärän laskenta ja tuen käyttöön liittyvät ehdot.

Sähköistämistukea voidaan myöntää tarkasteluvuosien 2021–2025 tietojen perusteella. Toiminnanharjoittaja hakee tukea ja Energiavirasto myöntää tuen aina tarkasteluvuotta seuraavana vuonna. Tuen hakemisen määräajat ovat seuraavat:

- Vuonna 2022 määräaika hakemusten jättämiselle oli 30.9.2022.
- **Vuosina 2023–2026 määräaika hakemusten jättämiselle on 31. maaliskuuta.**

Toiminnanharjoittaja hakee tukea laitospohjaisesti Energiaviraston sähköisen TESSA-järjestelmän kautta. Menettely tukihakemuksen jättämisestä sekä tukihakemuksessa edellytettävät tiedot on kuvattu tämän ohjeen luvuissa 3 ja 4.

Tukeen oikeutetun tuotannon määrittämiseen käytetään NACE Rev. 2-toimialaluokittelua ja PRODCOM-tuoteluokittelua. Tuenhakijan pitää käydä laitoksen koko valmistusketju läpi ja tunnistaa sieltä NACE-luokittelun ja tarpeellisilta osin myös PRODCOM-koodien mukaisen jaottelun perusteella kaikki laitoksella valmistettavat tukeen oikeuttavat tuotteet valmistusketjun alusta loppuun sekä mahdolliset sivu- ja liitännäistuotteet. Tukikelpoiset tuotteet löytyvät Excel-taulukosta Energiaviraston kotisivuilta osoitteesta <https://energiavirasto.fi/teollisuuden-sahkoistamistuki>.

Tuen määräytymisessä keskeisessä osassa ovat tukeen oikeuttavien tuotteiden sähkönkulutus tai tuotantomäärä sekä päästöoikeuden hinta. Tukimäärän laskenta on kuvattu tarkemmin tämän ohjeen luvussa 5.

Tuen käyttöön liittyy ehto, jonka mukaan toiminnanharjoittajan on käytettävä vähintään 50 prosenttia myönnetystä kokonaistukimäärästä kehittämistoimiin 31.12.2028 mennessä. Tuen käytön ehtoja ja rajauksia on käsitelty tämän ohjeen luvussa 7.

Lisätietoja tukijärjestelmästä ja tuen hakemiseen liittyvistä asioista voi tiedustella Energiavirastolta osoitteesta sahkoistamistuki@energiavirasto.fi.

2 TEOLLISUUDEN SÄHKÖISTÄMISTUEN KUVAUS

Sähköistämistukea voivat hakea toiminnanharjoittajat, jotka toimivat toimialoilla tai toimialojen osilla, joiden katsotaan valtioneuvoston päätöksen mukaisesti olevan alttiita merkittävälle hiilivuodon riskille EU:n päästökauppajärjestelmän sähkön hintaan aiheuttamien välillisten kustannusten vuoksi. Sähköistämistuen tavoitteena on estää hiilivuodon riskiä ja ohjata toiminnanharjoittajia kehittämään tuotantoaan hiilineutraalimmaksi.

Sähköistämistuki on määräaikainen tukijärjestelmä, jonka puitteissa tukea voidaan myöntää vuosina 2022–2026. Ensimmäisen kerran tukea voi hakea tarkasteluvuoden 2021 tietojen perusteella. Toiminnanharjoittaja hakee tukea ja Energiavirasto tekee päätöksen tuen myöntämisestä tarkasteluvuotta seuraavana vuonna. Näin ollen sähköistämistukilain mukainen viimeinen tuenhaku- ja maksuvuosi on 2026.

2.1 TUKEEN OIKEUTETUT TOIMIALAT

Tukea voivat hakea toiminnanharjoittajat, jotka toimivat merkittävälle hiilivuodon riskille alttiina olevalla toimialalla. Toimialat ja toimialan osat on määritelty sähköistämistukilain liitteessä 1. Toimialat on määritelty EU:n NACE-toimialaluokituksen mukaisesti. Tilastokeskuksen ylläpitämä TOL-luokitus vastaa NACE-luokitusta.

NACE 4-numerotason toimialaluokitus täsmentyy 6-numerotasolle toimialoittaiseen tuoteluokitukseen (CPA) ja edelleen 8-numerotason PRODCOM-tuoteluokitukseen. PRODCOM- ja CPA-luokituksen neljä ensimmäistä numeroa vastaavat NACE-luokituksen neljää numeroa. Seuraavassa taulukossa on esimerkki toimialaluokituksen tasoista. Sähköistämistukilain tuoteluokituksessa käytetään NACE Rev.2-luokitusta.

Taulukko 1. Esimerkki toimialaluokituksen tasoista.

Luokitus	Numero	Kuvaus
NACE Rev.2	24.42	Alumiinin tuotanto
CPA	24.42.11	Alumiini, muokkaamaton
PRODCOM	24.42.11.30	Muokkaamaton alumiini, seostamaton

Sähköistämistukihakemukselle tuotetiedot täytetään joko NACE- tai PRODCOM-luokituksen tarkkuudella riippuen tukeen oikeuttavasta tuotteesta. Tukikelpoiset toimialat ja toimialan osat ovat alla olevassa taulukossa. Tarkemmin tuotteet, tuoteluokat ja niiden kuvaukset sekä vertailuarvot ovat Excel-taulukossa Energiaviraston kotisivuilla <https://energiavirasto.fi/teollisuuden-sahkoistamistuki>.

Taulukko 2. Sähköistämistukilain mukaiset tukeen oikeutetut toimialat ja toimialan osat (NACE Rev.2).

NACE-koodi	Toimiala
14.11	Nahkavaatteiden valmistus
17.11	Massan valmistus
17.12	Paperin, kartongin ja pahvin valmistus
19.20	Jalostettujen öljytuotteiden valmistus
20.13	Muiden epäorgaanisten peruskemikaalien valmistus
24.10	Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus
24.42	Alumiinin valmistus
24.43	Lyijyn, sinkin ja tinan tuotanto
24.44	Kuparin tuotanto
24.45	Muiden värimetallien tuotanto
24.51	Raudan valu
PRODCOM-koodi	Toimialan osa
20.11.11.50	Vety
20.11.12.90	Epäorgaaniset epämetallien happiyhdisteet
20.16.40.15	Polyetyleeniglykolit ja muut polyeetterialkoholit alkumuodossa
23.14.12.10	Lasikuitumatot
23.14.12.30	Lasikuituohutlevyt

2.2 TUEN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET

Energiavirasto voi myöntää sähköistämistukea, jos toiminnanharjoittaja täyttää seuraavat tuen myöntämisen edellytykset:

1. suuri yritys on tehnyt energiatehokkuuslain (1429/2014) mukaisen energiakatselmuksen, tai se on vapautettu energiakatselmuksen tekemisestä

7.2.2023

energiatehokkuuslain 7 §:n nojalla. Pk-yrityksen on osoitettava täyttävänsä edellä mainittu velvoite viimeistään ensimmäistä tuenmyöntämistä vuotta seuraavana vuotena;

2. toiminnanharjoittajan laitosten, joiden tietojen perusteella toiminnanharjoittaja hakee tukea:

- yhteenlasketusta sähkönkulutuksesta vähintään 30 prosenttia on hiilettömällä lähteillä tuotettua sähköä (toiminnanharjoittajan on osoitettava edellytyksen täytyminen viimeistään tuenhakuvuonna 2024 tarkasteluvuoden 2023 tietojen perusteella); tai
- päästöoikeuksien ilmaisjakoa saavien laitosten tuotteiden valmistuksen ominaispäästöt ovat alle ilmaisjakoasetuksen (EU) 2021/447 vertailuarvon, jota käytetään päästöoikeuksien ilmaisjaon laskemiseen. Käytännössä Energiavirasto tarkastaa päästöoikeuksien ilmaisjakoa saavien laitosten osalta, että viimeisimmän Energiaviraston käsittelemän päästöoikeuksien ilmaisjaon tuotantotasoraportin perusteella yhteenlasketut osoitettavat päästöt (t CO₂) ovat pienemmät kuin yhteenlasketut vertailuarvon mukaiset päästöt (t CO₂).

Jos toiminnanharjoittajalla on päästöoikeuksien ilmaisjakoa saavia tukeen oikeuttavia laitoksia, joiden yhteenlasketut osoitettavat päästöt ovat pienemmät kuin yhteenlasketut vertailuarvon mukaiset päästöt, niin toiminnanharjoittaja voi valita käyttävänsä näille laitoksille kyseistä tuen myöntämisen edellytystä. Muiden tukeen oikeuttavien laitosten osalta toiminnanharjoittajan on osoitettava, että niiden yhteenlasketusta sähkönkulutuksesta vähintään 30 prosenttia on hiilettömällä lähteillä tuotettua sähköä.

3. laitos, jonka tietojen perusteella toiminnanharjoittaja hakee tukea, on toiminnassa ja tuottaa tukeen oikeuttavia tuotteita sekä tuen hakemisen että tuen myöntämisen hetkellä;

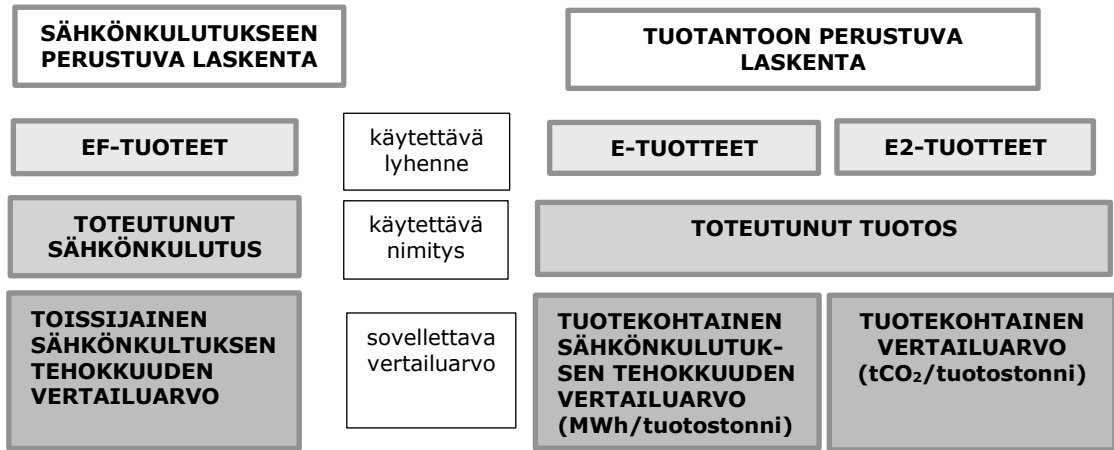
4. toiminnanharjoittaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa;

5. tukea ei voida maksaa, jos toiminnanharjoittajaa koskee Euroopan komission valtiontukien alalla antamaan sellaiseen aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton takaisinperintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

Tuen myöntämisen edellytyksiä on käsitelty tarkemmin luvussa 4.

2.3 TUEN MÄÄRÄYTYMINEN

Energiavirasto laskee tuenhakijalle myönnettävän sähköistämistuen määrän. Sähköistämistuki lasketaan joko laitoksen toteutuneen sähkönkulutuksen (ns. EF-tuotteet) tai tukeen oikeutettujen tuotteiden tuotannon eli toteutuneen tuotoksen (ns. E- ja E2-tuotteet) perusteella.

Kuva 1. Sähköistämistuen keskeiset käsitteet

EF-tuotteet

EF-tuotteilla tarkoitetaan sähköistämistukeen oikeuttavia tuotteita, joille ei ole määritetty tuotekohtaista sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvoa. EF-tuotteiden tukimäärän laskennassa käytetään sähköistämistukilain määritettyä toissijaista sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvoa. Toissijainen sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvo on 80 % (0,8), mutta tarkasteluvuodesta 2022 lähtien se laskee 1,09 prosenttia vuosittain. EF-tuotteiden tukimäärä lasketaan tuotteiden yhteisen sähkönkulutuksen perusteella.

E- ja E2 -tuotteet

E-tuotteiden tukimäärän laskennassa käytetään sähköistämistukilain liitteessä 2 olevia tuotekohtaisia sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvoja. E2-tuotteiden tukimäärän laskennassa käytetään sähköistämistukilain liitteen 3 mukaisesti muunnettuja sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvoja. E2-tuotteilla vertailuyksikkö tCO₂/tuotostonni muunnetaan vertailuyksiköksi MWh/tuotostonni.

E- ja E2-tuotteet ja niihin sovellettavat vertailuarvot on lueteltu Excel-taulukossa Energiaviraston kotisivuilla <https://energiavirasto.fi/teollisuuden-sahkoistamistuki>. Kyseisessä taulukossa on kuvattu E-tuotteille ja E2-tuotteille omat määritelmät. Tuotemääritelmä rajaa tarkemmin tuotteen, jonka tuki lasketaan tuotekohtaisen sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvon perusteella.

Tuen määrä lasketaan E-tuotteilla ja E2-tuotteilla tuotekohtaisesti. Tuen määrän laskentaan käytetään kunkin tuotteen toteutunutta tuotosta tonneina kalenterivuoden ajalta.

2.3.1 Tuotteiden määrittäminen

Tukea hakevan laitoksen tulee käydä koko valmistusketjunsä läpi ja tunnistaa sieltä NACE-luokittelun ja tarpeellisilta osin myös PRODCOM-koodien mukaisen jaottelun perusteella väli-, liitännäis- ja muut lopputuotteensa. Vastaavasti myös samalla

7.2.2023

laitoksella tuotettavat raaka- ja prosessiaineet on luokiteltava. Tukea myönnetään vain sille valmistusketjun osalle, jonka tuote kuuluu sähköistämistukilain mukaisiin tukikelpoisiin toimialoihin. Laitoksen tuottamat välituotteet, liitännäistuotteet ja muut lopputuotteet eivät ole tukikelpoisia, jos ne eivät kuulu lain soveltamisalaan. Välituotteeksi määritellään valmistusketjun vaiheessa syntyvä tuote, josta käydään tai voitaisiin käydä kauppaa eri laitosten välillä. Myös liitännäistuotteille, kuten raaka-aineiden ja muiden prosesseissa käytettävien aineiden valmistukselle, voi saada tukea ainoastaan, jos niiden valmistus kuuluu lain soveltamisalaan. Ei-tukikelpoisten ja EF-tuotteiden tuotannon yhteisten prosessien sähkönkulutus tulee laskea tämän ohjeen kappaleen 4.4.2.2 mukaisesti.

Tukea ei myönnetä erikseen tuotteille ja sähkönkulutukselle, jotka kuuluvat jo E- tai E2-tuotteen vertailuarvon kattamiin prosesseihin.

Prosessissa syntyvät jätteet ja jätekaasut katsotaan osaksi tukikelpoisen tuotteen valmistusprosessia. Näin ollen jätteitä tai jätekaasuja ei lasketa omiksi tuotteikseen. Jätteenkäsittely sisältyy E- ja E2-tuotteiden vertailuarvoon. Jos prosessissa syntyvää jätettä lähdetään jalostamaan myyntikelpoiseksi tuotteeksi, jalostus ja sitä seuraavat prosessivaiheet eivät enää kuulu edeltävän tuotteen valmistusprosessiin. Jalostettavalle tuotteelle tulee määrittää oma PRODCOM-koodinsa, joka määrittää jalostusvaiheen tukikelpoisuuden. PRODCOM-koodit eivät aina ole yksiselitteisiä tai vastaa täydellisesti laitoksen valmistamia tuotteita. Epäselvissä tilanteissa riittää, että tuotteet identifioidaan PRODCOM-koodien sijaan NACE-toimialaluokituksen mukaan, kunhan sillä ei ole vaikutusta tuotteen tukikelpoisuuteen tai tuenlaskentatapaan.

Esimerkkejä:

a) Ilmakehän kaasujen valmistus teollisuustuotannon yhteydessä. Tiettyjen ilmakehän kaasujen (kuten happi, typpi ja hiilidioksidi) valmistus ei itsessään ole tukikelpoista. Monet teollisuuden alat kuitenkin käyttävät näitä kaasuja tukikelpoisten tuotteiden valmistukseen. Tästä huolimatta näiden kaasujen valmistuksen sähkönkulutus ei ole tukikelpoista. Kaasut ovat liitännäistuotteita, joille tulee määrittää omat PRODCOM-koodinsa.

b) Tuhka maanparannusaineksi. Tuotantoprosessissa syntyvää tuhka on jätettä, jolloin sitä ei lasketa omaksi tuotteeksi määriteltäessä prosessin tuotantomääriä. Tuhkankäsittely niin kauan, kun sen voidaan katsoa olevan jätteenkäsittelyä, on tukikelpoista sähkönkulutusta. Kun tuhkaa aletaan käsitellä sopivaksi maanparannusta varten, näissä tai niitä seuraavissa käsittelyvaiheissa kulutetun sähkön tukikelpoisuus määräytyy tuhkasta valmistettavan tuotteen perusteella.

2.3.2 Laitoksella tapahtuva sähkön- ja lämmöntuotanto sekä omakäyttösähkö

Tukea hakevan toiminnanharjoittajan laitoksella toimivat sähköä tuottavat voimalaitokset eivät ole sähköistämistuen piirissä. Koska sähköä tuottavan voimalaitoksen valmistamat energiatuotteet (kuten sähkö, kaukolämpö ja prosessihöyry) eivät kuulu sähköistämistuen soveltamisalaan, ei voimalaitoksen omakäyttösähkölle myönnetä sähköistämistukea. CHP-laitoksen omakäyttösähkö on rajattu tuen ulkopuolelle, vaikka CHP:n tuottamaa lämpöä/höyryä käytettäisiinkin tukikelpoisen tuotteen valmistuksessa. Vain lämpöä/höyryä tuottavan prosessilämpölaitoksen

7.2.2023

käyttämä sähkö on kuitenkin tukikelpoista silloin, kun tuotettu lämpö/höyry käytetään tukikelpoisen tuotteen tuotantoprosessin yhteydessä. Jos tuotettua lämpöä/höyryä käytetään lisäksi ei-tukikelpoisten tuotteiden tuotantoprosesseihin ja/tai kaukolämmöksi, on vain osa prosessilämpölaitoksen käyttämästä sähköstä tukikelpoista. Tällöin prosessilämpölaitoksen sähkönkulutus voidaan jakaa käyttökohteiden välillä näiden lämmönkulutuksen suhteessa tai tukikelpoisten ja ei-tukikelpoisten tuotteiden tuotantotonnien suhteessa. Tiettyjen tuen piiriin kuuluvien tuotteiden valmistuksen yhteydessä syntyy merkittäviä määriä lämpöä. Sähköistämistukijärjestelmässä hukkalämpö rinnastetaan jätteeksi. Näin ollen tukeen oikeutetun tuotteen valmistusprosessien osalta lämmölle ei määritetä osuutta sähkönkulutuksesta, vaan kaikki sähkönkulutus katsotaan johtuvan tuotteen valmistuksesta. Jos prosessissa syntyvää hukkalämpöä hyödynnetään laitoksen ulkopuolella (esim. kaukolämpönä) tai sitä käytetään ei-tukikelpoisen tuotteen valmistukseen, hukkalämmön jalostukseen liittyvien laitteiden kuluttama sähkö ei ole tukikelpoista. Hukkalämmön jalostuksen katsotaan alkavan laitteista, jotka eivät liity varsinaisen, tukikelpoisen tuotteen valmistusprosessiin. Paineilman tuottamiseen käytetty sähkö voidaan katsoa tukikelpoiseksi silloin, kun paineilma käytetään tukikelpoisen tuotteen tuotantoprosessin yhteydessä (vastaavasti kuin lämpö ja höyry).

Esimerkkejä:

a) Prosessiteollisuuden laitos valmistaa tuotetta, jonka yhdessä valmistusvaiheessa syntyy merkittäviä määriä lämpöä. Lämpöä tuottavan valmistusvaiheen prosessilaitteessa kiertää jäähdytysvesi, jonka avulla suurin osa lämmöstä ohjataan kaukolämmönvaihtimelle ja osa valmistusprosessin alkupäähän tuotteen esikäsitteilyyn. Kaukolämpö ei ole sähköistämistuen piirissä oleva tuote, joten sen valmistukselle ei voi saada tukea. Esikäsitteilyvaiheeseen menevä lämpö hyödynnetään tukikelpoisen tuotteen valmistuksessa, joten siihen liittyvät lämmönsiirtolaitteet kuuluvat tuen piiriin. Jäähdytyspiiriin kuuluvat pumput, lämmönvaihtimet, venttiilit yms. laitteet, liittyvät suoraan tuotteen valmistukseen (prosessin tarpeellinen jäähdytys), joten niiden sähkönkulutus kuuluu tuen piiriin. Kaukolämmönvaihtimen kaukolämpöpuolella olevat kaukolämpöpumput, lämpöpumput ja muut laitteet puolestaan palvelevat ainoastaan kaukolämmön tuotantoa, joten niiden katsotaan olevan lämmön jalostukseen liittyviä laitteita. Näiden laitteiden sähkönkulutus ei siten kuulu sähköistämistuen piiriin.

b) Laitos tuottaa yhtä EF-tuotetta ja yhtä ei-tukikelpoista tuotetta. Laitoksella tukikelpoisen tuotteen valmistuksen yhteydessä vapautuu kemiallisen reaktion seurauksena huomattava määrä lämpöä. Lämpö hyödynnetään samalla laitoksella ei-tukikelpoisen tuotteen valmistuksessa ja osa myydään paikalliselle energiayhtiölle kaukolämmöksi.

Tukikelpoisen EF-tuotteen valmistusprosessiin liittyvien lämmöntalteenottolaitteiden sähkönkulutus kuuluu sähköistämistuen piiriin, vaikka osa lämmöstä ohjataankin ei-tukeen oikeutetun tuotteen valmistukseen. Näiden laitteiden katsotaan olevan tukikelpoisen tuotteen jätteenkäsittelyä (hukkalämmön poistaminen prosessista). Lämmönsiirtolaitteet, jotka liittyvät pelkästään ei-tukeen oikeutetun tuotteen valmistusprosessiin, eivät ole tuen piirissä, vaan ne katsotaan olevan osa ei-tukikelpoisen tuotteen valmistusta. Kaukolämmön tuotantoon liittyvät laitteet eivät kuulu tuen piiriin.

c) Laitoksella tuotetaan EF-tuotteita ja ei-tukikelpoisia tuotteita. Paineilmaa käytetään kaikkien tuotteiden tuotantoprosesseissa. Paineilman tuottamiseen kulutettu sähkö on tukikelpoista siltä osin kuin paineilma käytetään EF-tuotteiden tuotantoprosessin yhteydessä. Paineilman sähkönkulutus voidaan jakaa käyttökohteille esimerkiksi niiden paineilman kulutuksen suhteessa.

2.3.3 Tuotannon perusteella laskettava tuki

E- ja E2-tuotteet, kaava 1: Tuki lasketaan tuotteen toteutuneen tuotoksen perusteella, kun tuotteelle on määritelty vertailuarvo yksikössä MWh/tuotostonni tai yksikössä tCO₂/tuotostonni.

$$\epsilon_{i,t} = A_t * C * P_{t-1} * E_{i,t} * TT_{i,t}, \text{ jossa}$$

$\epsilon_{i,t}$ vuosittaisen tuen määrä tuotteen i osalta

i E- tai E2-tuote

t tarkasteluvuosi

A_t tuki-intensiteetti ($\leq 0,25$) vuonna t

C hiilidioksidin päästökerroin (0,58 tCO₂/MWh)

P_{t-1} EU:n päästöoikeuksien termiinihintaa (€/tCO₂) vuonna $t-1$

$E_{i,t}$ tuotteen i tuotekohtainen sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvo (MWh/t) vuonna t

$TT_{i,t}$ tuotteen i toteutunut tuotos tonneina vuonna t

E2-tuotteille vertailuarvo tCO₂/tuotostonni muunnetaan yksiköksi MWh/tuotostonni sähköistämistukilain liitteen 3 kaavalla:

$$E_{i,t} = E2_{i,t} * (AVP / (SP + AVP)) / PTK, \text{ jossa}$$

$E2_{i,t}$ vertailuarvoasetuksen (EU) 2021/447 mukainen tuotteen i tuotekohtainen vertailuarvo (tCO₂/t) vuonna t

AVP asianmukaiset välilliset päästöt viiteajanjakson 2014–2018 aikana määritetään ilmaisjakoasetuksen mukaisesti.

SP suorat kokonaispäästöt viiteajanjakson 2014–2018 aikana määritetään ilmaisjakoasetuksen mukaisesti.

PTK keskimääräinen eurooppalainen päästötasokerroin (0,376 tCO₂/MWh)

2.3.4 Sähkönkulutuksen perusteella laskettava tuki

EF-tuotteet, kaava 2: Tuki lasketaan tuotteiden yhteenlasketun toteutuneen sähkönkulutuksen perusteella, koska tuotteille ei ole määritelty tuotekohtaista sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvoa.

$$\epsilon_{i,t} = A_t * C * P_{t-1} * EF_t * TS_{i,t}, \text{ jossa}$$

$\epsilon_{i,t}$ vuosittaisen tuen määrä tuotteiden i osalta

i EF-tuotteet

t tarkasteluvuosi

A_t tuki-intensiteetti ($\leq 0,25$) vuonna t

C hiilidioksidin päästökerroin ($0,58 \text{ tCO}_2/\text{MWh}$)

P_{t-1} EU:n päästöoikeuksien termiinihintaa ($\text{€}/\text{tCO}_2$) vuonna $t-1$

EF_t toissijainen sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvo vuonna t

$TS_{i,t}$ tuotteiden i toteutunut sähkönkulutus (MWh) vuonna t

2.3.5 Vertailuarvojen vuotuinen vähennysaste

E-tuotteiden sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvoja pienennetään vuosittain tarkasteluvuodesta 2022 alkaen kullekin vertailuarvolle sähköistämistukilain liitteen 2 vähennysprosentin mukaisesti. E2-tuotteille määritetyt sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvot laskevat vuosittain tarkasteluvuodesta 2022 alkaen 1,09 prosenttia. Sama koskee EF-tuotteita, joilla toissijainen sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvo laskee 1,09 prosenttia tarkasteluvuodesta 2022 alkaen.

Vertailuarvojen alentuminen on esitetty tarkemmin alla olevassa taulukossa.

Taulukko 3. Vertailuarvojen vähennys

	Lyhenne	Kaava
E-tuotteiden tuotekohtainen sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvo, MWh/t	$E_{i,t}$	$E_{i,2021} * (1 - \text{tuotekohtainen vähennysaste})^{(t-2021)}$
E2-tuotteiden tuotekohtainen sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvo, MWh/t	$E_{i,t}$	$E_{i,2021} * (1 - 0,0109)^{(t-2021)}$
EF-tuotteiden toissijainen sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvo	EF_t	$0,8 * (1 - 0,0109)^{(t-2021)}$

2.3.6 Tuki-intensiteetti ja tukikatto

Tuki-intensiteetillä tarkoitetaan tuen osuutta tukikelpoisista kustannuksista. Teollisuuden sähköistämistuen kansallisesti päätetty tuki-intensiteetti on enintään 25 prosenttia. Sähköistämistukijärjestelmässä maksettavien tukien vuotuinen kokonaiskustannus ei kuitenkaan saa ylittää 150 miljoonaa euroa. Näin ollen tilanteessa, jossa vuosittain haetun tuen kokonaismäärä tuki-intensiteetillä 25 prosenttia ylittää 150 miljoonaa euroa, Energiavirasto määrittää tuen laskennassa sovellettavan tuki-intensiteetin (< 25 %) siten, että kyseisenä vuonna myönnettävä tuen kokonaismäärä ei ylitä 150 miljoonaa euroa. Määritetty tuki-intensiteettiprosentti pyöristetään alaspäin lähimpään kokonaislukuun siten, että se rajaa myönnettävän tuen kokonaismäärän mahdollisimman tarkasti 150 miljoonaan euroon, sitä kuitenkaan ylittämättä.

2.3.7 Tuen laskentakaavoissa käytettävät vakiot

Edellä kappaleissa 2.3.3 ja 2.3.4 esiteltyjen kaavojen vakioiden lukuarvot ovat seuraavassa taulukossa:

Taulukko 4. Laskentakaavojen vakioiden lukuarvot.

Tuen laskentakaavojen vakiot tarkasteluvoosittain	Lyhenne	2021	2022	2023	2024	2025
Tarkasteluvoosittain tuki-intensiteetti	A_t	$\leq 0,25$				
Hiilidioksidin päästökerroin, tCO ₂ /MWh	C	0,58				
Euroopan unionin päästöoikeuksien termiinihintana, €/tCO ₂	P_{t-1}	24,83	53,65	81,21		
Keskimääräinen eurooppalainen päästötasokerroin, tCO ₂ /MWh	PTK	0,376				

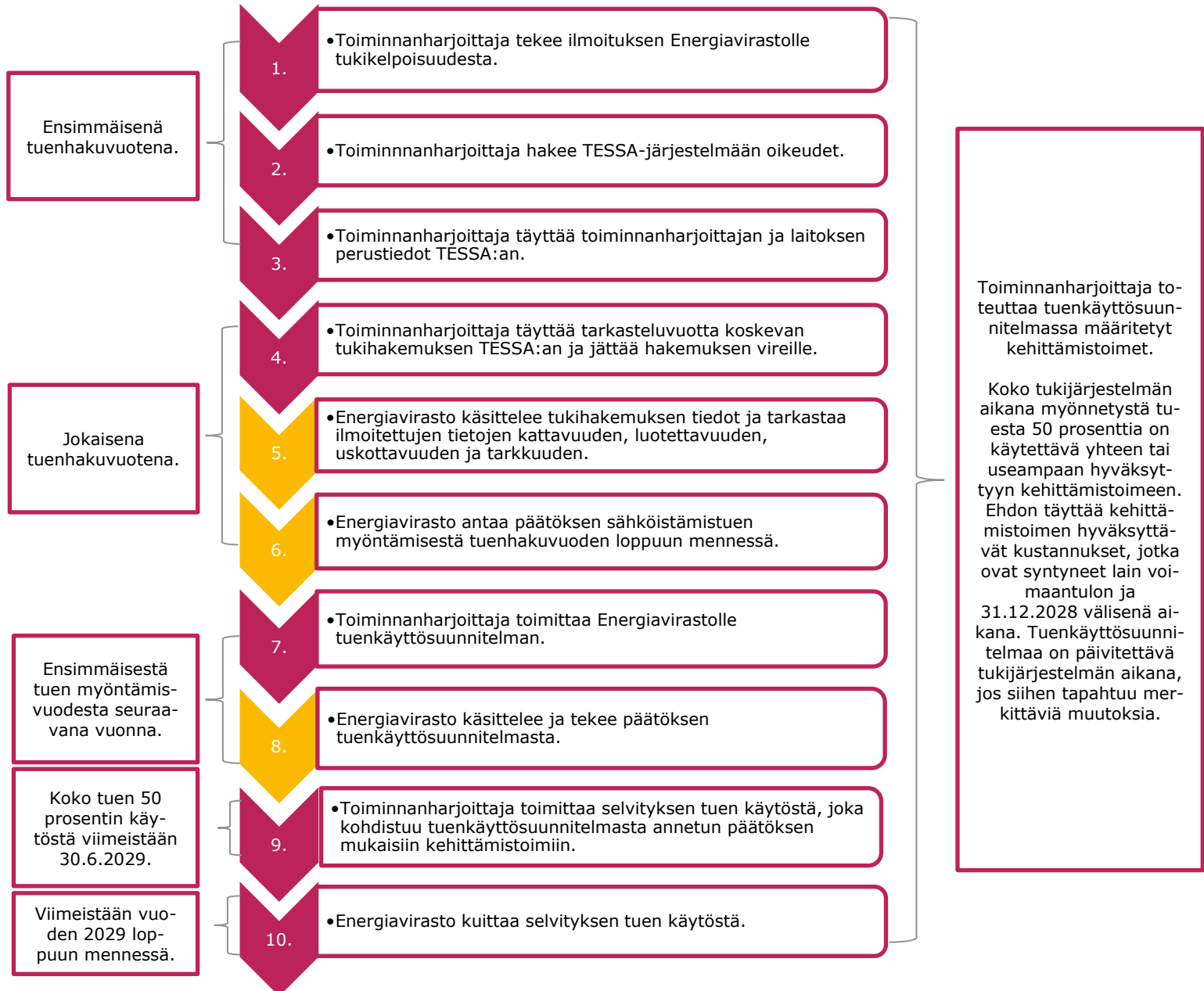
Energiavirasto määrittää vuosittain tuen määrän laskennassa käytettävän Euroopan unionin päästöoikeuksien termiinihinnan, jolla tarkoitetaan Euroopan unionin päästöoikeuden joulukuussa erääntyvän yhden vuoden johdannaissopimuksen päivittäisten päätöshintojen keskiarvoa euroina kaupankäyntivolyymltaan merkittävässä Euroopan talousalueella toimivassa päästökauppapörssissä tarkasteluvootta edeltävänä kalenterivuonna.

2.4 TUEN KÄYTÖLLE ASETETTU EHTO

Toiminnanharjoittajan on käytettävä vähintään 50 prosenttia sille myönnetystä kokonaistuesta kehittämistoimiin viimeistään 31.12.2028. Toiminnanharjoittajan on toimitettava Energiavirastolle tuenkäyttösuunnitelma ensimmäisen tuenhakuvuoden jälkeisenä vuotena, jonka jälkeen toiminnanharjoittajan on raportoitava Energiavirastolle toteutuneesta tuen käytöstä viimeistään 30.6.2029 mennessä. Tuen käytön ehtoa, kehittämistoimia ja tuen raportointia on kuvattu tarkemmin tämän ohjeen luvussa 7.

3 TOIMENPITEET SÄHKÖISTÄMISTUKIJÄRJESTELMÄSSÄ

Seuraavassa kuvassa on havainnollistettu sähköistämistukijärjestelmää.

Kuva 2. Sähköistämistukijärjestelmä prosessikaaviona.

3.1 ILMOITUS ENERGIAVIRASTOLLE TUKIKELPOISUUDESTA

Ennen sähköistämistuen hakemista toiminnanharjoittajan pitää ilmoittaa Energiavirastolle ne laitokset, joiden tietojen perusteella toiminnanharjoittaja tulee hakemaan sähköistämistukea. Ennen ilmoitusta toiminnanharjoittajan pitää tutustua toimiala- ja tuotelistaukseen, jonka perusteella se voi varmistua siitä, kuuluuko laitos sähköistämistuen piiriin. Lisäksi toiminnanharjoittajan kannattaa selvittää, onko tuen hakeminen taloudellisesti järkevää ja minkälaisiin kehittämistoimiin tukea aiotaan käyttää. Tässä vaiheessa on myös hyvä huomioida, että jos toiminnanharjoittajaksi ilmoitetaan emoyhtiö, niin se voi täyttää tuenkäyttövelvoitteen vain niillä laitoksilla, joiden tietojen perusteella sille on myönnetty tukea, ja sama koskee tytäryhtiötä.

Ilmoitus tehdään sähköpostitse osoitteeseen sahkoistamistuki@energiavirasto.fi otsikolla "Ilmoitus hakeutumisesta sähköistämistuen piiriin". Ilmoituksen tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- toiminnanharjoittajan nimi
- toiminnanharjoittajan y-tunnus
- laitokset, joiden perusteella tukea haetaan
- Toimiala ja kaikkien tuotteiden PRODCOM-koodit
- Toiminnanharjoittajan yhteyshenkilön sähköpostiosoite

Kyseessä on sähköpostiosoite, johon Energiavirasto lähettää toiminnanharjoittajaa koskevia viestejä, kuten hakemusten täydennyspyynnöt ja ilmoitukset hakemusten hyväksynnästä tai hylkäämisestä. Sähköpostiosoitteita voi ilmoittaa useamman.

Energiavirasto lisää toiminnanharjoittajan TESSA-järjestelmään ilmoituksen perusteella. Toiminnanharjoittaja saa tästä ilmoituksen sähköpostitse. Toiminnanharjoittajan tulee vielä valtuuttaa käyttäjät Suomi.fi-valtuutuksella (ks. seuraava kappale). Näiden jälkeen toiminnanharjoittaja voi jättää laitoksia koskevat tukihakemukset TESSA-järjestelmässä.

3.2 KÄYTTÄJIEN VALTUUTTAMINEN TESSA-JÄRJESTELMÄÄN

TESSA-järjestelmässä käytetään [Digi- ja väestötietoviraston Suomi.fi-valtuutusta](#), jolla toiminnanharjoittaja itse hallinnoi käyttäjiensä pääsyn asioimaan järjestelmään. Valtuuden asiaksi valitaan listalta "Energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuen hakeminen". Kaikki TESSA-järjestelmässä annetut tiedot ja tehdyt oikeustoimet tehdään yrityksen nimissä ja sitä sitovasti.

3.3 TOIMINNANHARJOITAJAKOHTAISET TIEDOT

Toiminnanharjoittajan tiedot täytetään TESSA-järjestelmään omalle sivulle. Tiedot sisältävät muun muassa osoite- ja tilitiedot sekä toiminnanharjoittajaan kohdistuvia tuen myöntämistä koskevia ehtoja. Toiminnanharjoittajan tiedot kopioituvat

tukihakemukselle ja tiedot on päivitettävä tarvittaessa omilla välilehdillään. Toiminnanharjoittajakohtaiset tiedot käydään tarkemmin tämän ohjeen kappaleessa 4.2.

3.4 LAITOKSEN PERUSTIEDOT

Laitoksen tiedot täytetään TESSA-järjestelmään omalle sivulle. Laitoksen tiedot kopioituvat tukihakemukselle ja tiedot on päivitettävä tarvittaessa omilla välilehdillään. Yhdellä toiminnanharjoittajalla voi olla useita laitoksia, joten saman toiminnanharjoittajan alla voi TESSAssa olla useita tukihakemuksia. Laitosta koskevat tiedot käydään tarkemmin tämän ohjeen kappaleessa 4.3.

3.5 TARKASTELUVUOSIKOHTAISET SEURANTATIEDOT

Tarkasteluvuosi-kohtainen tukihakemus tehdään TESSA-järjestelmässä jokaisen tukea hakevan laitoksen osalta erikseen. Tukihakemus voidaan jättää Energiavirastolle käsittelyyn, kun kaikki hakemuksen välilehdet on täytetty. Tukihakemuksen tarkempi sisältö ja täyttöohjeet käydään läpi tämän ohjeen kappaleessa 4.4.

3.6 MÄÄRÄAJAT TUEN HAKEMISELLE

Ensimmäisenä tuenhakuvuotena määräaika hakemusten jättämiselle oli 30.9.2022. Vuosina 2023–2026 määräaika hakemusten jättämiselle on 31.maaliskuuta.

3.7 HAKEMUSKÄSITTELY ENERGIIVIRASTOSSA

Energiavirasto käsittelee tukihakemukset viivytyksettä. Tukikatosta johtuen Energiavirasto käsittelee kaikki hakemukset ennen kuin tukea voidaan myöntää. Ennen tuen myöntämistä Energiavirasto tarkastaa hakemuksessa ilmoitettujen tietojen kattavuuden, luotettavuuden, uskottavuuden ja tarkkuuden. Tietojen tarkastamista koskeva prosessi käydään läpi tämän ohjeen kappaleessa 6.3.

3.8 MUUTOKSET TUKIHAKEMUKSEN TIEDOISSA

Jos tukihakemuksella ilmoitetuissa tiedoissa tapahtuu muutoksia ennen tuen myöntämistä, tulee toiminnanharjoittajan viipymättä ilmoittaa asiasta Energiavirastolle sähköpostiosoitteeseen sahkoistamistuki@energiavirasto.fi.

3.9 PÄÄTÖS

Energiavirasto myöntää tuen, jos hakemuksessa on osoitettu, että sähköistämistukilaissa säädetyt edellytykset täyttyvät ja hyväksymiselle ei ole laissa säädettyä estettä. Energiavirasto tekee päätöksen sen vuoden loppuun mennessä, jona tukea on haettu. Päätöksen sisältöä ja muun muassa salassa pidettäviä tietoja on käsitelty ohjeen kappaleissa 6.2 ja 6.4.

3.10 TUENKÄYTTÖSUUNNITELMA

Kun toiminnanharjoittajalle on myönnetty sähköistämistukea ensimmäisen kerran, tulee toiminnanharjoittajan toimittaa Energiavirastolle suunnitelma siitä, miten se aikoo täyttää tuen käyttövaatimuksen. Tuenkäyttösuunnitelma tulee toimittaa TESSA-järjestelmässä tuen myöntämismuuttoa seuraavan vuoden loppuun mennessä, kun tukea on haettu ensimmäisen kerran. Kehittämistoimet ja tuenkäyttösuunnitelman sisältö on läpi tarkemmin tämän ohjeen luvussa 7. Energiavirasto

tekee päätöksen tuenkäyttösuunnitelmasta, johon tarvittaessa haetaan muutosta tukijärjestelmän aikana, jos hyväksytyissä kehittämistoimissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

3.11 TUEN KÄYTÖN SELVITTÄMINEN

Tuen käytöstä on raportoitava Energiavirastolle viimeistään 30.6.2029. Tuen käytön raportointia käydään läpi tarkemmin tämän ohjeen luvussa 7. Raportointi tehdään TESSA-järjestelmässä.

4 TUKIHAKEMUKSEN SISÄLTÖ JA EDELLYTETTÄVÄT TIEDOT

4.1 TESSA-järjestelmän rakenne

TESSA-järjestelmässä toiminnanharjoittajalla on näkyvillä kolme välilehteä seuraavan taulukon mukaisesti.

Taulukko 5. TESSA-järjestelmän välilehdet.

VÄLILEHTI 1	Toiminnanharjoittajat
VÄLILEHTI 2	Laitokset
VÄLILEHTI 3	Hakemukset

TESSA-järjestelmä esittää tuenhakijalle kysymyksiä ja vaihtoehtoja automaattisesti perustuen ilmoitettuihin tietoihin. Tukea haettaessa ensimmäistä kertaa tuenhakija toimittaa välilehtien 1 ja 2 tiedot koskien tuensaajaa ja laitosta. Tuleville tuenhakukierroksille kyseiset tiedot kopioituvat automaattisesti tukihakemuksille.

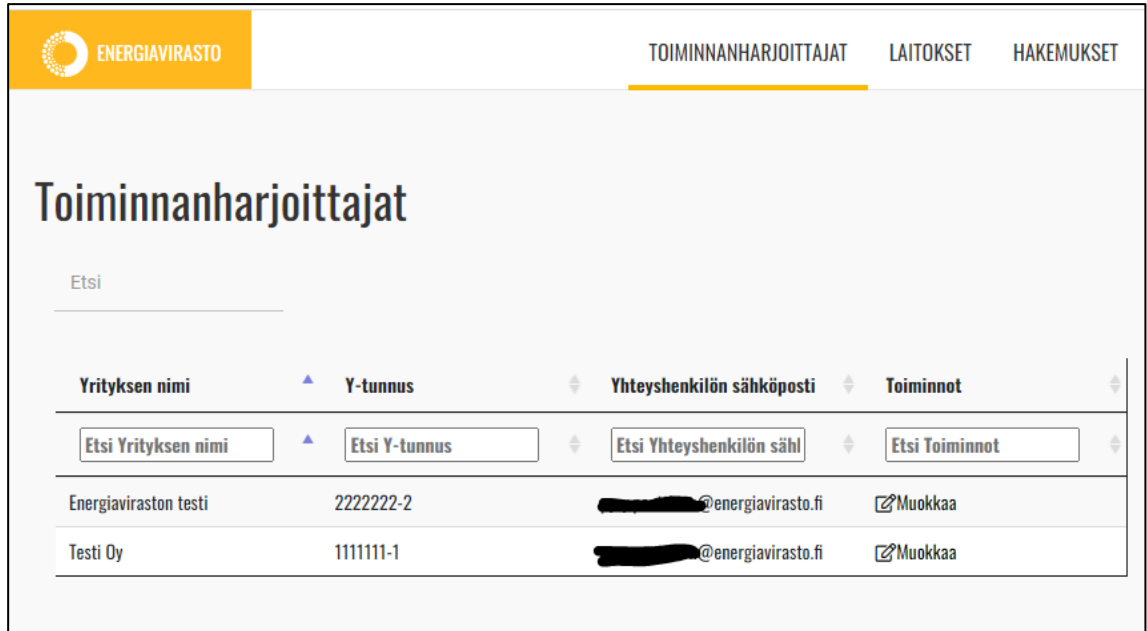
Käyttöohje TESSA-järjestelmässä asioimiseen on kuvattu tarkemmin ohjeessa "TESSA-järjestelmässä asioiminen – Käyttöohje toiminnanharjoittajille sähköistämistuen sähköiseen asiointijärjestelmään." Kyseinen ohje Energiaviraston sivuilla <https://energiavirasto.fi/teollisuuden-sahkoistamistuki>.

Energiavirasto tarkastaa, että toiminnanharjoittajan ilmoittamat tiedot ovat uskottavia ja luotettavia sekä kattavuudeltaan ja tarkkuudeltaan riittäviä, jotta se voi varmistua siitä, että tuen myöntämisen perusteet ovat oikein. TESSA-järjestelmään ei pidä liittää dokumentteja, joita ei erikseen pyydetä. Sen sijaan **tässä ohjeessa mainitut dokumentit tai niitä vastaavat tulee olla saatavissa pyydetäessä**. Energiavirasto tekee pistokoemaisia tarkastuksia hakemusten tietoihin. Tarkastusprosessia on käyty tarkemmin tämän ohjeen kappaleessa 6.3.

4.2 VÄLILEHTI 1: TOIMINNANHARJOITTAJAT

Toiminnanharjoittajat-välilehdellä käyttäjä näkee listattuna ne toiminnanharjoittajat, joiden tietoihin hänelle on myönnetty valtuudet (ks. kuva alla). Tarkemmin valtuuksista on esitetty tämän ohjeen kappaleessa 3.2. Jos käyttäjä ei näe listalla omaa edustamaansa toiminnanharjoittajan yritystä tai tiedoissa on virheitä, käyttäjää pyydetään ilmoittamaan asiasta sähköpostiosoitteeseen sahkoistamistuki@energiavirasto.fi. Jos käyttäjä ei ole ilmoittanut tukikelpoisuuttaan Energiavirastolle, katso ohjeet kappaleesta 3.1.

Yrityksen nimi	Y-tunnus	Yhteyshenkilön sähköposti	Toiminnot
<input type="text" value="Etsi Yrityksen nimi"/>	<input type="text" value="Etsi Y-tunnus"/>	<input type="text" value="Etsi Yhteyshenkilön sähl"/>	<input type="text" value="Etsi Toiminnot"/>
Energiaviraston testi	2222222-2	[redacted]@energiavirasto.fi	☐ Muokkaa
Testi Oy	1111111-1	[redacted]@energiavirasto.fi	☐ Muokkaa

Kuva 3. Toiminnanharjoittajat -välilehden listanäkymä.

Käyttäjä pääsee katsomaan ja muokkaamaan toiminnanharjoittajan tietoja klikkaamalla listanäkymässä toiminnoista kohtaa "Muokkaa".

Huom! Toiminnanharjoittajan tietoja ei voi muokata, jos yksikin toiminnanharjoittajan hakemus on jätetty Energiavirastolle käsittelyyn (hakemuksen tila "Hakemus on jätetty"). Käsittelyssä olevat hakemukset tulee ensin palauttaa Energiaviraston toimesta täydennettäväksi. Näin vältetään tilanne, jossa tiedot olisivat hakemuksen ja toiminnanharjoittajat -välilehden kanssa ristiriitaiset.

4.2.1 Toiminnanharjoittajan perustiedot

Toiminnanharjoittajan ilmoituksen perusteella Energiavirasto on täyttänyt TESSA-järjestelmään yrityksen Y-tunnuksen, nimen, kotipaikan ja hallinto-oikeuden. Toiminnanharjoittaja ei voi muuttaa kyseisiä tietokenttiä. Toiminnanharjoittajan pitää ilmoittaa mahdollisista muutoksista Energiavirastoon sähköpostitse osoitteeseen sahkoistamistuki@energiavirasto.fi.

4.2.2 Toiminnanharjoittajan osoitetiedot

Toiminnanharjoittajan pitää täyttää toiminnanharjoittajan viralliset osoitetiedot (osoite, postinumero, postitoimipaikka ja maa). Tarvittaessa myös Energiavirasto voi lisätä ja muuttaa näitä tietoja. Tiedot kopioituvat uudelle hakemukselle hakemuksen luomisen yhteydessä sekä hakemuksille, jotka on palautettu toiminnanharjoittajalle täydennykseen.

4.2.3 Toiminnanharjoittajan yhteyshenkilö

Toiminnanharjoittaja esittää sellaisen henkilön tiedot (nimi, työnimike, puhelinnumero ja sähköpostiosoite), jonka toiminnanharjoittaja haluaa toimivan

7.2.2023

yhteyshenkilönä yrityksen puolelta Energiaviraston suuntaan. Tarvittaessa myös Energiavirasto voi lisätä ja muuttaa näitä tietoja. Energiavirasto lähettää tiedotteet yhteyshenkilön sähköpostiosoitteeseen. Sähköpostiosoitteiden osalta on mahdollista lisätä useampia vastaanottajia esim. saman toiminnanharjoittajan eri laitosten yhteyshenkilöt. Muiden henkilöiden osalta ilmoitetaan ainoastaan sähköpostiosoitteet, ei muita tietoja. TESSA-järjestelmän automaattisähköpostiviestit lähetetään niihin sähköpostiosoitteisiin, jotka on mainittu sähköpostiosoitteiedoissa. Yhteyshenkilöllä tai sähköpostiosoitteissa mainituilla henkilöillä ei ole automaattisesti valtuutta toimia TESSA-järjestelmän käyttäjänä, ellei henkilöillä ole valtuuksia Suomi.fi:n kautta.

4.2.4 Toiminnanharjoittajan taloudellinen tilanne

Taloudellista tilannetta koskevissa tiedoissa toiminnanharjoittaja ilmoittaa, että se joko on tai ei ole taloudellisissa vaikeuksissa. Taloudellisissa vaikeuksissa oleminen määritellään valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen annettujen komission suuntaviivojen (2014/C 249/1) 20 kohdassa. Suuntaviivojen mukaan yritys on vaikeuksissa, jos vähintään yksi seuraavista viidestä ehdosta täyttyy:

1. On kyse osakeyhtiöstä, joka on menettänyt yli puolet merkitystä osakepääomastaan kertyneiden tappioiden vuoksi.
2. On kyse avoimesta yhtiöstä tai kommandiittiyhtiöstä, joka on menettänyt yli puolet tilinpäätöksen mukaisista omista varoistaan kertyneiden tappioiden vuoksi.
3. Yritys on asetettu konkurssi- tai yrityssaneerausmenettelyyn maksukyvyttömyyden vuoksi.
4. Suurten yritysten katsotaan olevan vaikeuksissa edellä esitettyjen ehtojen lisäksi myös tapauksissa, joissa kahden edellisen vahvistetun vuositilinpäätöksen perusteella molemmat seuraavista ehdoista toteutuvat:
  - a. yrityksen velkaantumisaste on ollut yli 7,5 ja
  - b. yrityksen käyttökateen suhde nettorahoituskuluihin on ollut alle 1,0.

Velkaantumisasteella tarkoitetaan korollisten velkojen suhdetta omaan pääomaan.

Käyttökate lasketaan lisäämällä liikevoittoon suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset. Nettorahoituskulut lasketaan kaavalla korkokulut + muut rahoituskulut - korkotuotot - muut rahoitustuotot.

Pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yritys) sovelletaan kohtia 1–3. Jos kyseessä on alle kolme vuotta toiminut pk-yritys, yrityksen vaikeuksissa oloa arvioidaan ainoastaan kohdan 3 nojalla.

Suuri yritys ja pk-yritys on määritelty tämän ohjeen luvussa "Määritelmät".

Tuenhakijan on pyynnöstä toimitettava Energiavirastolle tilinpäätöstiedot.

Jos toiminnanharjoittaja ilmoittaa taloudellisen tilanteensa osalta olevansa taloudellisissa vaikeuksissa, hän täyttää lisätietokenttään, millaisista taloudellisista vaikeuksista on kysymys. Esimerkiksi "Yritys on menettänyt yli puolet merkitystä osakepääomastaan kertyneiden tappioiden vuoksi", tai "Yritys on asetettu konkurssi- tai yrityssaneerausmenettelyyn maksukyvyttömyyden vuoksi." Jos toiminnanharjoittaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa, lisätietokenttää ei tarvitse täyttää.

4.2.5 Energiakatselmus

Energiakatselmus -kohdassa suuri yritys ilmoittaa tehneensä energiatehokkuuslain (1429/2014) mukaisen energiakatselmuksen, tai että se on vapautettu energiakatselmuksen tekemisestä energiatehokkuuslain 7 §:n nojalla.

Pk-yrityksen on osoitettava täyttävänsä energiakatselmusvelvoite viimeistään ensimmäistä tuenmyöntämistä seuraavana vuonna, joten se valitsee seuraavista:

- Toiminnanharjoittaja on tehnyt energiatehokkuuslain (1429/2014) 2 luvun mukaisen energiakatselmuksen
- Toiminnanharjoittaja on tehnyt energiatehokkuuslain 7 §:n mukaisen toimen
- Toiminnanharjoittaja täyttää energiakatselmusvelvoitteen viimeistään ensimmäistä tuenmyöntämistä seuraavana vuonna

Jos suuri yritys ilmoittaa olevansa vapautettu energiakatselmuksen tekemisestä energiatehokkuuslain 7 §:n nojalla tai pk-yritys ilmoittaa tehneensä energiatehokkuuslain 7 §:n mukaisen toimen, niin sen tulee lisätietokenttään kirjoittaa, että minkä toimen se on seuraavista tehnyt:

- sertifioitu ISO 50001 energianhallintajärjestelmä
- sertifioitu ISO 14 001 ympäristöjärjestelmä ja energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+
- energiatehokkuussopimus ja energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+

Energiakatselmus on jo valmiiksi pakollinen suurille yrityksille, joiden on tehtävä energiakatselmus vähintään neljän vuoden välein. Energiatehokkuuslain mukaisesti pakolliseen yrityksen energiakatselmukseen sisällytettävä kohdekatselmus ei saa olla neljää vuotta vanhempi.

Kun Energiavirasto erikseen pyytää sähköistämistuen myöntämisen edellytysten tarkastamista varten, niin suuri yritys toimittaa jonkin seuraavista:

- viimeisimmän energiakatselmusraportin sekä siihen liittyvät kohdekatselmusraportit
- energianhallintajärjestelmä ISO 50 001 sertifikaatin kopio
- ympäristöhallintajärjestelmä ISO 14 001 sertifikaatin kopio sekä ETJ+ sertifikaatin kopio

7.2.2023

- ilmoitus energiatehokkuussopimukseen kuulumisesta sekä ilmoitus ETJ+käyttöönnotosta

Pk-yrityksen on osoitettava täyttävänsä energiatehokkuuteen liittyvä velvoite viimeistään ensimmäistä tuen myöntämivuotta seuraavana vuotena eli käytännössä toisena tuenhakuvuotena. Jos pk-yritykselle on myönnetty tukea ensimmäisen keran esimerkiksi vuonna 2022, niin sen on osoitettava täyttävänsä velvoitteen viimeistään vuonna 2023.

Kun Energiavirasto erikseen pyytää sähköistämistuen myöntämisen edellytysten tarkastamista varten, niin pk-yritys toimittaa jonkin seuraavista:

- viimeisin energiakatselmusraportti sekä siihen liittyvät kohdekatselmusraportit
- energianhallintajärjestelmä ISO 50 001 sertifiointin kopio
- ympäristöhallintajärjestelmä ISO 14 001 sertifiointin kopio sekä ETJ+ sertifiointin kopio
- ilmoitus energiatehokkuussopimukseen kuulumisesta sekä ilmoitus ETJ+käyttöönnotosta

4.2.6 Hiilettömistä lähteistä tuotettu sähkö

Hakemuksen kohdassa "Toiminnanharjoittaja osoittaa, että tukeen oikeutettavien laitosten yhteenlasketusta sähkönkulutuksesta vähintään 30 prosenttia on hiilettömällä lähteillä tuotettua sähköä" toiminnanharjoittajan on valittava "Kyllä" tai "Ei" -vastaus. Jos toiminnanharjoittaja soveltaa "Hiilettömistä lähteistä tuotettu sähkö" -edellytystä johonkin tukeen oikeutettuun laitokseensa, niin toiminnanharjoittaja valitsee "Kyllä"-vastauksen, vaikka toiminnanharjoittaja ei kyseisenä tuenhakuvuonna antaisi selvitystä sähkön alkuperästä. Toiminnanharjoittaja valitsee "Ei"-vastauksen vain silloin, kun se soveltaa kaikille tukeen oikeutettaville laitoksilleen "Ominaispäästöjen suhde sovellettavaan vertailuarvoon" -edellytystä.

Koska toiminnanharjoittaja ei voi takautuvasti vaikuttaa tarkasteluvuosien 2021 ja 2022 osalta laitostensa sähkönkulutuksen hiilettömyyteen, niin tuenhakuvuosina 2022 ja 2023 "Selvitys sähkön alkuperästä" -kohdassa toiminnanharjoittajalla on kaksi vaihtoehtoista tapaa toimia hakemusta täyttäessään:

1. toiminnanharjoittaja ilmoittaa ne tukeen oikeutettavat laitokset, joihin se soveltaa "Hiilettömistä lähteistä tuotettu sähkö" -edellytystä, mutta antaa selvityksen sähkön alkuperästä vasta tuenhakuvuoden 2024 hakemuksella tarkasteluvuoden 2023 sähkönkulutuksen hiilettömyyden perusteella (tarkasteluvuosien 2021 ja 2022 tietoihin perustuvaa selvitystä ei siis tarvitse antaa, vaan tuen myöntämisen edellytys täyttyy tarkasteluvuoden 2023 tietojen perusteella), tai
2. toiminnanharjoittaja antaa edellisen vuoden eli tarkasteluvuoden (2021 ja 2022) tietojen perusteella selvityksen sähkön alkuperästä niiden laitosten osalta, joihin toiminnanharjoittaja kyseistä tuen myöntämisen edellytystä soveltaa.

7.2.2023

Tuenhakuvuosina 2024, 2025 ja 2026 toiminnanharjoittajan on edellisen vuoden eli tarkasteluvuoden tietojen perusteella annettava selvitys sähkön alkuperästä niiden laitosten osalta, joihin se kyseistä tuen myöntämisen edellytystä soveltaa.

Hakemuksen kohdassa "Selvitys sähkön alkuperästä" toiminnanharjoittaja siis antaa selvityksen, jolla se osoittaa, että laitosten tarkasteluvuoden yhteenlasketusta sähkönkulutuksesta vähintään 30 prosenttia on hiilettömällä lähteillä tuotettua sähköä. Toiminnanharjoittaja voi täyttää edellytyksen seuraavilla:

- toiminnanharjoittajan hallinnassa olevalla, laitospaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevalla uusiutuvan sähkön tuotannolla
- toiminnanharjoittajan tekemillä uusiutuvalla energialla tai ydinenergialla tuotetun sähkön hankintasopimuksilla
- toiminnanharjoittajan hankkimilla ja peruuttamalla uusiutuvalla energialla tai ydinenergialla tuotetun sähkön alkuperätakuilla

Hiilettömän sähkön osuutta ei voi osoittaa tiedoilla, jotka perustuvat hiilettömän sähkön osuuteen pörssisähkössä, jäännösjakaumaan, tilastotietoihin, yleisiin markkinatietoihin tai muihin vastaaviin toiminnanharjoittajan toiminnasta riippumattomiin tietoihin, jotka koskevat hiilettömän sähkön osuutta sähkömarkkinoilla tai Suomessa yleisesti.

Toisessa EU-jäsenmaassa tai ETA-valtiossa uusiutuvilla energialähteillä ja ydinvoimalla tuotetulle sähkölle myönnetty alkuperätakuu tunnustetaan Suomessa alkuperätakuulain mukaisiin tarkoituksiin (eli varmennusvelvoitteen ja sähkön osalta alkuperän ilmoitusvelvoitteen täyttämiseksi). Em. ulkomailla myönnettyjä alkuperätakuuta voi siis tuoda Suomeen.

Ulkomaiden rekisteriin peruutetuilla takuilla ei voi täyttää varmennevelvoitetta, jos kulutus on Suomessa, eli alkuperätakuut tulee peruuttaa Suomen rekisterissä.

Energiavirasto tarkastaa hakemuksen käsittelyn yhteydessä tuen myöntämisen edellytyksen täyttymisen.

Edellytyksen osoittamisen aikataulu on esitetty alla olevassa taulukossa kaikkien vuosien osalta.

Taulukko 6. Hiilettömistä lähteistä tuotetun sähkön osoittaminen

Sähkön- kulutus- vuosi	Tuenhakuvuosi, jolloin toiminnanharjoittaja ilmoittaa käyttävänsä "Hiilettömän sähkön osuus kulutuksesta" - edellytystä	Tarkasteluvuosi, jonka tietojen perusteella toi- minnanharjoitta osoittaa edelly- tyksen täyttymi- sen	Vuosi, jolloin toi- minnanharjoittaja osoittaa edellytyk- sen täyttymisen antamalla selvi- tyksen asiasta
2021	2022	2023 (tai 2021)	2024 (tai 2022)
2022	2023	2023 (tai 2022)	2024 (tai 2023)
2023	2024	2023	2024
2024	2025	2024	2025
2025	2026	2025	2026

HUOM. Jos toiminnanharjoittaja ei tuenhakuvuonna 2024 osoita "Hiilettömän sähkön osuus kulutuksesta" -edellytyksen täyttymistä tarkasteluvuoden 2023 tietojen (sovelletaan myös tarkasteluvuosiin 2021 ja 2022) perusteella, eikä toiminnanharjoittaja ole tuenhakuvuosina 2022 ja 2023 osoittanut edellytyksen täyttymistä, niin sähköistämistukilain 21 §:n perusteella toiminnanharjoittaja on velvollinen palauttamaan Energiaviraston vuosina 2022 ja 2023 myöntämä tuki, niiden laitosten osalta, joiden osalta toiminnanharjoittaja ei osoita tuen myöntämisen edellytyksen täyttymistä.

Jos toiminnanharjoittaja on valinnut käyttävänsä "Hiilettömän sähkön osuus kulutuksesta" -edellytystä tiettyjen tukeen oikeuttavien laitosten osalta, niin se voi siirtyä käyttämään "Ominaispäästöjen suhde sovellettavaan vertailuarvoon" -edellytystä vasta, kun se on osoittanut "Hiilettömän sähkön osuus kulutuksesta" -edellytyksen täyttymisen kyseisten laitosten osalta.

Esimerkki:

a) Konsernissa on useita laitoksia, joista vain osa on tukikelpoisia. Konserniin on ostettu ja itsetuotettu sähköä yhteensä 100 yksikköä. Tästä sähköstä on osoitettu olevan hiiletöntä yhteensä 50 yksikköä. Konsernista myydään ulos 10 yksikköä. Tukikelpoisten laitosten sähkönkulutus on 80 yksikköä. Konsernissa kulutettua tukikelpoisten laitosten ulkopuolista sähköä on siten 10 yksikköä. Konserni ei voi osoittaa erikseen tukikelpoisten laitosten sähkön alkuperää. Konservatiivinen osoitus: Oletetaan, että tukikelvottoman ja myydyin sähkön osuus on 100 % hiiletöntä. Tällöin tukikelpoisten laitosten sähkönkulutukselle jää 30 yksikköä hiiletöntä sähköä (=50-10-10). Hiilettömän sähkön osuus tukikelpoisten laitosten sähkönkulutuksesta on 38 % (=30/80), jolloin täytetään 30 %:n hiilettömän sähkön ehto.

4.2.7 Ominaispäästöjen suhde sovellettavaan vertailuarvoon

Hakemuksen kohdassa "Toiminnanharjoittaja osoittaa, että tukeen oikeuttavien laitosten kasvihuonekaasupäästöt ovat merkittävästi alle komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2021/447 tarkoitetun maksutta jaettavia päästöoikeuksia varten sovellettavan vertailuarvon" toiminnanharjoittajan on valittava "Kyllä" tai "Ei" -vastaus. Toiminnanharjoittaja voi valita "Kyllä"-vastauksen, jos toiminnanharjoittajalla on tukeen oikeuttavia laitoksia, jotka saavat päästöoikeuksien ilmaisjakoa, ja joiden tuotteiden tuottamisessa syntyneet yhteenlasketut osoitettavat päästöt (total attributed emissions) ovat pienemmät kuin yhteenlasketut vertailuarvon mukaiset päästöt. "Ei" -vastauksen toiminnanharjoittaja valitsee vain silloin, kun se soveltaa kaikkiin tukeen oikeuttaviin laitoksiinsa "Hiilettömistä lähteistä tuotettu sähkö" -edellytystä. Jos toiminnanharjoittajalla on tukeen oikeuttavia ilmaisjakoa saavia laitoksia, niin se voi soveltaa niihin "Ominaispäästöjen suhde sovellettavaan vertailuarvoon" -edellytystä ja muihin tukeen oikeuttaviin laitoksiin toiminnanharjoittajan on sovellettava "Hiilettömistä lähteistä tuotettu sähkö" -edellytystä.

Hakemuksen kohdassa "Selvitys ominaispäästöjen suhteesta sovellettavaan vertailuarvoon" toiminnanharjoittaja luettelee ne tukeen oikeuttavat laitokset, joihin toiminnanharjoittaja soveltaa kyseistä tuen myöntämisen edellytystä.

Toiminnanharjoittaja voi pyytää Energiavirastolta sähköpostitse osoitteesta sahkoistamistuki@energiavirasto.fi Excel-tilin, johon Energiavirasto on täyttänyt tukeen oikeutettavien laitosten tuotanto- ja päästötiedot viimeisimmän Energiaviraston käsittelemän päästöoikeuksien ilmaisjaon tuotantotasoraportin perusteella. Excel-tilistä toiminnanharjoittaja näkee, että täyttävätkö sen laitokset "Ominaispäästöjen suhde sovellettavaan vertailuarvoon" -edellytyksen. Kun Excel-tilissä oleva vertailulukko on alle 1, niin tuen myöntämisen edellytys täyttyy. Tällöin yhteenlasketut osoitettavat päästöt ovat pienemmät kuin yhteenlasketut vertailuarvon mukaiset päästöt.

Toiminnanharjoittaja voi poistaa Energiaviraston täyttämästä Excel-tilistä laitokset, joiden päästöt nostavat yhteenlasketut osoitettavat päästöt suuremmiksi kuin yhteenlasketut vertailuarvon mukaiset päästöt. Poistetuille laitoksille toiminnanharjoittajan on käytettävä vaihtoehtoisesta tuen myöntämisen edellytystä eli osoitettava, että sähkönkulutuksesta vähintään 30 prosenttia on hiilettömillä lähteillä tuotettua sähköä.

Jos toiminnanharjoittaja on tuenhakuvuonna 2022 pyytänyt Energiavirastolta Excel-tilin, niin tuenhakuvuonna 2023 toiminnanharjoittajan ei tarvitse pyytää uutta tilin. Tuenhakuvuonna 2023 voidaan käyttää samaa tilin kuin tuenhakuvuonna 2022. Tuenhakuvuoden 2022 poikkeuksellisen myöhäisen hakuajan vuoksi Energiavirasto käytti samana vuonna jätettyjen ja käsiteltyjen tuotantotasoraporttien tietoja. Toiminnanharjoittajan on jo hakemusta täyttäessään hyvä tietää, että täyttääkö se "Ominaispäästöjen suhde sovellettavaan vertailuarvoon" -tuen myöntämisen edellytyksen. Tuenhakuvuonna 2023 ei välttämättä voi käyttää apuna tuotantotasoraporttia, jonka palauttamisen määräaika on 31.3.2023, koska Energiavirasto ei todennäköisesti ole käsitellyt tuotantotasoraportteja tuenhakuajan päättymiseen mennessä eli 31.3.2023 mennessä.

Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa Excel-tilin tukihakemuksen liitteenä.

HUOM. Tuenhakuvuosina 2024, 2025 ja 2026 on erityisen tärkeää, että toiminnanharjoittaja varmistaisi etukäteen "Ominaispäästöjen suhde sovellettavaan vertailuarvoon" -edellytyksen täyttymisen ja pyytäisi Energiavirastolta Excel-taulukon hyvissä ajoin ennen tukihakemuksen jättämistä. Jos vasta toiminnanharjoittajan jättämän tukihakemuksen tarkastamisen yhteydessä käy ilmi, että laitos ei täytäkään kyseistä edellytystä, niin toiminnanharjoittajan on osoitettava "Hiilettömän sähkön osuus kulutuksesta" -edellytyksen täyttyminen kyseisen laitoksen osalta. On kuitenkin mahdollista, että toiminnanharjoittaja ei kykene osoittamaan "Hiilettömän sähkön osuus kulutuksesta" -edellytyksen täyttymistä, koska sekä sähköistämistukihakemuksen jättämisen, että sähkön alkuperätakuiden peruuttamisen määräaika on 31.3.

4.2.8 Tuen maksamiseen tarvittavat tiedot

Tuen maksamista varten tarvittavat tiedot -kohdassa toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa vaaditut tiedot, jotta Energiavirasto voi maksaa tuen toiminnanharjoittajalle. Toiminnanharjoittajan hallinnoidessa yhtä tai useampaa laitosta, Energiavirasto maksaa kaikkien laitosten tuet samalle tilinumerolle.

IBAN- tilinumero (International Bank Account Number) on kansainvälinen tilinumero, jonka käyttäminen on ollut pakollista rajat ylittävissä maksuissa EU- ja ETA-alueella 1.1.2007 alkaen ja kotimaan maksuliikenteessä vuodesta 2008 alkaen. Suomalainen IBAN- tilinumero on aina 18 merkkiä pitkä ja alkaa maatunnuksella FI eli Finland.

BIC- pankkitunnus tai BIC-koodi (Bank Identifier Code) on pankin yksilöivä tunnistus. BIC-koodin pituus on aina 8 tai 11 merkkiä, joista kuusi ensimmäistä on aina kirjaimia ja loput kirjaimia ja/tai numeroita. Saajan pankin voit päätellä BIC-koodin neljästä ensimmäisestä merkistä ja pankin maan 5. ja 6. merkistä. Esimerkiksi Nordea Suomen BIC-koodi on NDEAFIHH.

4.3 VÄLILEHTI 2: LAITOKSET

Toiminnanharjoittaja lisää laitokset TESSA-järjestelmässä välilehden "Laitokset" painikkeesta "lisää uusi laitos". Olemassa olevan laitoksen tietoja voi muokata painamalla "muokkaa" toimintoa. Laitoksen tietoja voi muokata vain, jos laitoksen hakemus ei ole tilassa "hakemus on jätetty". Jos hakemus on kyseisessä tilassa, pyydä Energiavirastoa palauttamaan hakemus täydennettäväksi.

4.3.1 Laitoksen perustiedot

Laitoksen perustietoihin toiminnanharjoittaja lisää nimi- ja osoitetiedot. Yhdellä toiminnanharjoittajalla voi olla useita laitoksia. Laitosten nimet tulee olla niitä kuvaavia, esimerkiksi "Jämsänkosken paperitehdas". Kahdella laitoksella ei voi olla samaa nimeä.

4.3.2 Laitoksen koordinaatit

Toiminnanharjoittajan pitää ilmoittaa laitoksen koordinaattitiedot ETRS-TM35FIN-tasokoordinaattijärjestelmän mukaisesti muodossa N= ja E=. Tietojen apuna voi tarvittaessa käyttää Maanmittauslaitoksen Karttapaikka -palvelua (<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>). Karttapaikka-palvelun "muunna"-

7.2.2023

toiminnolla voi myös muuntaa muista koordinaattijärjestelmistä saatuja tietoja ETRS-TM35FIN - järjestelmän koordinaateiksi. Ilmoita laitoksen "keskipisteen" koordinaatit.

Pikaohje koordinaattien hakemiseen:

1. Mene Karttapaikka-palveluun.
2. Kirjoita laitoksen osoite hakukenttään ja valitse oikea kunta listalta. Karttanäkymä siirtyi oikeaan osoitteeseen.
3. Tarkista, että laitos on karttanäkymän keskellä. Jos ei, niin liikuta karttaa vetämällä hiirellä niin, että laitos on keskellä.
4. ETRS-TM35FIN-järjestelmän mukaiset koordinaatit (muodossa N= ja E=) saat näkyviin klikkaamalla kartan oikeassa reunassa olevaa XY^o-painiketta.

4.3.3 Laitoksen toiminnassa olo

Toiminnanharjoittajan pitää vahvistaa hakemuksella, että laitos on toiminnassa ja tuottaa yhtä tai useampaa tuotetta, jonka perusteella tukea haetaan. Tukea ei myönnetä, jos laitos, jonka tietojen perusteella tukea haetaan, lopettaa toimintansa ennen tuen myöntämistä.

Laitoksen katsotaan lopettaneen toimintansa, jos:

1. toiminnan uudelleen aloittaminen ei ole teknisesti mahdollista; taikka
2. toiminnanharjoittaja ei voi osoittaa, että laitos aloittaa toimintansa uudelleen kuuden kuukauden kuluessa toiminnan lopettamisesta.

Toiminnanharjoittajan pitää pyydettäessä osoittaa Energiavirastolle laitoksen olevan toiminnassa. Tämä voidaan osoittaa reaaliaikaisesti esimerkiksi energianhallinta- tai tuotannonohjausjärjestelmästä, josta nähdään tukeen oikeuttavan tuotteen tuotannon olevan käynnissä. Jos laitoksen toiminta varmennetaan energiamittausjärjestelmästä, pitää toiminnanharjoittajan pystyä osoittamaan, että sähkönkulutus laitoksella on samalla tasolla kuin normaalisti tukeen oikeutetun tuotteen tuotannon ollessa käynnissä.

4.3.4 Laitoksen toiminnanharjoittaja

Toiminnanharjoittajan pitää vahvistaa, että laitos on toiminnanharjoittajan tosiasiallisessa määräysvallassa. Toiminnanharjoittajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on tosiasiallinen määräysvalta laitoksen toiminnasta ja myönnetyn sähköistämistuen käytöstä. Toiminnanharjoittaja vastaa tuen käytöstä niiden vuosien osalta, jolle sitä on myönnetty.

4.4 VÄLILEHTI 3: HAKEMUKSET

Toiminnanharjoittaja voi aloittaa, muokata ja jättää sähköistämistuen hakemuksia "hakemukset" -välilehdellä. Uusi hakemus lisätään järjestelmään "lisää uusi hakemus" -napista. Toiminnanharjoittajan lisäämät hakemukset listautuvat "hakemukset" -välilehdelle. Olemassa olevia hakemuksia voi muokata "muokkaa" toiminnolla,

jos hakemus on tilassa "ei aloitettu", "kesken" tai "palautettu täydennettäväksi". Hakemus lähetetään Energiavirastolle käsittelyyn napista "lähetä".

Uusi hakemus koostuu neljästä välilehdestä "Toiminnanharjoittajan ja laitoksen perustiedot", "Tuen myöntämisen edellytykset", "Seurantatiedot" ja "Muut tiedot". Lisäksi, jos Energiavirasto on palauttanut hakemuksen täydennettäväksi, hakemukselle tulee myös välilehti "Täydennyspyyntö", jossa kerrotaan täydennystä vaativat kohdat ja määräaika täydennyksen toimittamiselle. Kahteen ensimmäiseen välilehteen tiedot tulevat automaattisesti "**toiminnanharjoittajat**" ja "**laitokset**" välilehtien tiedoista. **Tarkista ja täytä nämä välilehdet ennen hakemuksen aloittamista.** Toiminnanharjoittaja täyttää hakemukselle siten "seurantatiedot" ja "muut tiedot" -välilehdet. "Muut tiedot" -välilehdelle toiminnanharjoittaja antaa hakemukseen liittyvät muut tiedot, kuten päätöksen kieli, julkisuustiedot, sähköinen tiedoksianto ja muut lisätiedot. Seuraavassa kappaleessa esitetään mitä tietoja "seurantatiedot" -välilehdelle toiminnanharjoittajan tulee vähintään ilmoittaa.

4.4.1 Seurantatiedot -välilehti

Laitoksen kuuluminen sähköistämistuen piiriin ja sen saama tuen määrä riippuvat sen tuottamista tuotteista. Tukikelpoiset tuotteet löytyvät Excel-tilauksesta Energiaviraston kotisivuilta osoitteesta <https://energiavirasto.fi/teollisuuden-sahkoistamistuki>. Tuenhakija voi tuottaa laitoksellaan käytännössä kolmea erilaista tuotetyyppiä tai niiden yhdistelmiä:

- E- ja E2-tuotteita
- EF-tuotteita
- Ei tukeen oikeuttavia tuotteita

HUOM. Seuraavissa kappaleissa mainitut esimerkit ovat vain yksinkertaistettuja esimerkkejä, joita ei voi sellaisenaan käyttää tukihakemuksella. Jokainen hakemus tulee laatia laitospohjaisesti sekä riittävän selkeästi ja yksityiskohtaisesti.

4.4.1.1 Tarkasteluvuosi

Tarkasteluvuosi on kalenterivuosi, jonka tietojen perusteella tukea haetaan. Toiminnanharjoittaja on ilmoittanut tarkasteluvuoden hakemuksen lisäämisen yhteydessä.

4.4.1.2 Laitoksen yleiskuvaus

"Laitoksen yleiskuvaus" -kenttään:

- anna yleiskuvaus laitoksesta ja sen toiminnasta
- ilmoita tukeen oikeuttavien tuotteiden nimet ja prodcom-koodit. Prodcom -koodit tulisivat vastata Tilastokeskukselle ja laitoksen ilmaisjaon tuotantotasoreportilla ilmoitettavia koodeja (perustele, mikäli eivät vastaa).
- ilmoita, minkä vuoden prodcom-koodeja käytetään
- ilmoita myös tukeen oikeuttamattomat tuotteet, joita laitos tuottaa

7.2.2023

- prodcom-koodien lisäksi voi ilmoittaa Tullin CN-koodit.

Esimerkki laitoksen A kuvaus:

Laitos tuottaa pelkkiä EF-tuotteita xxx Prodcom xxx, xxx Prodcom xxx. Prodcom -koodeina käytetään vuoden xxxx koodeja. Tuotantoprosesseihin liittyy jätevedenpuhdistamo, jonka lisäksi laitoksella on sähkönkulutusta toimistorakennuksissa. Laitoksen koko sähkönkulutus on tukikelpoista.

Esimerkki laitoksen B kuvaus:

Laitos tuottaa EF-, E- ja E2-tuotteita sekä tukeen oikeuttamattomia tuotteita. Tukeen oikeutetut EF- tuotteet ovat xxx Prodcom xxx ja xxx Prodcom xxx, E- tuotteet ovat xxx Prodcom xxx sekä E2- tuotteet ovat xxx Prodcom xxx. Tukeen oikeuttamattomia tuotteita laitoksella ovat xxx ja xxx. Laitoksen yhteisiä toimintoja, joissa on sähkönkulutusta, ovat jäteveden puhdistus, toimistorakennuksen valaistus, XXX ja XXX.

Esimerkki laitoksen C kuvaus:

Laitos tuottaa E-tuotteita xxx Prodcom xxx sekä tukeen oikeuttamattomia tuotteita xxx Prodcom xxx. Prodcom -koodeina käytetään vuoden xxxx koodeja.

4.4.1.3 Laitoksen tuotannon ja sähkönkulutuksen määrittäminen

”Laitoksen tuotannon ja sähkönkulutuksen määrittäminen” -kenttään:

- kuvaa laitoksen yleiskuvauksen ja kaaviokuvan mukaisesti toteutuneen tuotannon ja toteutuneen sähkönkulutuksen määrittäminen. Kuvaus tulee olla selkeä ja siitä tulee ilmetä käytetyt mittauslaitteet. Jos laitos tuottaa pelkkiä E-tuotteita, älä ilmoita sähkönkulutustietoja. Vastaavasti jos laitos tuottaa pelkkiä EF-tuotteita, älä ilmoita tuotannon mittauslaitteita.
- jos määrittäykseen on liittynyt konservatiivista arvioita, ne tulee kuvata (esimerkiksi sähkönkulutus, jolle ei ole mitattua arvoa).

Jos laitoksella on ollut tukeen oikeuttamatonta tuotantoa, sen sähkönkulutusta ei saa laskea tukeen oikeuttavaan sähkönkulutukseen mukaan. Laitoksen yhteisten toimintojen, kuten valaistus, toimisto, jätevesilaitos jne., sähkönkulutuksesta tukikelpoista on ainoastaan EF-tuotteille tuotantotonnien perusteella tai muun asianmukaisen laskentatavan mukaan jyvitetty sähkönkulutus. Mahdollinen päällekkäinen mittaus (esim. koko laitoksen sähkömittaus ja yksittäisen prosessin sähkömittaus tai tuotannon bruttotonnit) tulee huomioida määrittäyksessä siten, ettei kaksinkertaista laskentaa esiinny.

Mikäli tuotannon tai sähkönkulutuksen määrittäykselle on olemassa useita vaihtoehtoisia määrittäystapoja, hakemukselle kuvataan yksi selkeä päämenetelmä, jonka perusteella tukea on haettu. Valittu menetelmä tulee olla tarkin mahdollinen. Jos menetelmä on jo kuvattu päästökaupan tarkkailusuunnitelmassa tai tarkkailumenetelmäsuunnitelmassa, sellaista tulisi ensisijaisesti käyttää. Mahdolliset toiminnanharjoittajan laatimat tarkistuslaskelmat voi lyhyesti mainita hakemuksella.

Monimutkaiset määritysmenetelmät voi kuvata erillisessä tiedostossa. Tällöin hakemuksella tulee kuvata menetelmän lyhyt versio ja viitata tähän tiedostoon (esim. Excel-tiedosto xxx). Pyydettyäessä kyseinen tiedosto tulee lähettää Energiavirastolle.

Tuotanto- ja sähkönkulutusmäärät tulee asianmukaisesti sisäisesti dokumentoida ja toimittaa Energiavirastolle pyydettyäessä.

Esimerkki laitos A

EF-tuotteiden toteutunut sähkönkulutus on määritetty mittauslaitteella M1.

Esimerkki laitos B

Tukikelpoisen toteutuneen sähkönkulutuksen määrittäminen (EF tuotteet):

Tukikelpoinen toteutunut sähkönkulutus on määritetty EF-tuotteiden valmistuksessa käytetyn sähkönkulutuksen (mittauslaite M2) ja laitoksen yhteisten toimintojen sähkönkulutuksen jyvitettyinä EF-tuotteille tonnimääräisesti perusteella.

EF-tuotteiden toteutunut sähkönkulutus on määritetty kaavalla:

$$M2 + ((M1 - M2 - M3 - M4 - M5) * (V3 / (V1 + V2 + V3 + V4)))$$

Tukikelpoisen toteutuneen tuotannon määrittäminen (E- ja E2-tuotteet):

E-tuotteen XXX toteutunut tuotos on määritetty mittauslaitteella V2. Tuotanto on ilmoitettu nettotonneina (myytyä tuotetta).

E2-tuotteen XXX toteutunut tuotos on määritetty mittauslaitteella V1. Tuotanto on ilmoitettu nettotonneina (myytyä tuotetta).

Esimerkki laitos C

Tukikelpoisten tuotteiden toteutuneet tuotokset määritetään mittalaitteiden V1 ja V2 tiedoista.

4.4.1.4 Mittauslaitteet

”Mittauslaitteet” -kenttään:

- ilmoita tukimäärän määrittämistä varten käytetyt mittauslaitteet
- ilmoita kyseisten mittauslaitteiden kalibrointi- tai vakausmenettelyt. Ilmoita tarvittaessa standardin mukainen menetelmä, jonka perusteella kalibrointi on suoritettu. Ilmoita kalibroinnin suorittanut taho (esim. laitoshenkilökunta itse tai akkreditoitu kalibrointilaboratorio). Kalibrointi tulee suorittaa säännöllisesti mittauslaittekohtaisessa kalibrointiaikataulussa.
- Jos mittauslaitetta ei ole kalibroitu ollenkaan tai suunnitellun kalibrointiaikataulun mukaisesti, mainitse asiasta ja esitä perustelu, miksi kalibrointia ei ole suoritettu. Ilmoita tällöin vaihtoehtoinen laadunvarmistusmenettely, jonka

7.2.2023

perusteella varmistetaan, että mittauslaite on riittävän tarkka ja toimii asianmukaisesti.

Kalibroinnit ja muut laadunvarmistusmenettelyt tulee dokumentoida asianmukaisesti ja toimittaa Energiavirastolle pyydettyä.

Mikäli mittauspiste ei sijaitse laitoksen välittömässä yhteydessä, tämä tulee mainita hakemuksella.

Esimerkki laitos A:

M1: yksisuuntainen verkonhaltijan sähkömittaus. Mittaus kattaa koko laitoksen sähkökulutuksen. Verkonhaltija vastaa kalibroinnista vuosittain.

Esimerkki laitos B:

M1: yksisuuntainen verkonhaltijan sähkömittaus. Mittaus kattaa koko laitoksen sähkökulutuksen. Verkonhaltija vastaa kalibroinnista vuosittain. Mittaustulosta käytetään yhteisten toimintojen sähkökulutuksen jyvityksessä.

M2: EF-tuotteiden valmistuksessa kulutetun sähkön mittaus. Laitoksen oma sähkömittaus. Laitoshenkilökunta vastaa mittauslaitteen kalibroinnista vuosittain kirjallisen kalibrointisuunnitelman mukaisesti.

M3: E2-tuotteen XXX valmistuksessa kulutetun sähkön mittaus. Laitoksen oma sähkömittaus. Laitoshenkilökunta vastaa mittauslaitteen kalibroinnista. Kalibrointi on suoritettu kirjallisen kalibrointisuunnitelman mukaisesti 3 vuoden välein. . Mittaustulosta käytetään yhteisten toimintojen sähkökulutuksen jyvityksessä.

M4: E-tuotteen XXX valmistuksessa kulutetun sähkön mittaus. Laitoksen oma sähkömittaus. Laitoshenkilökunta vastaa mittauslaitteen kalibroinnista vuosittain kirjallisen kalibrointisuunnitelman mukaisesti. Mittaustulosta käytetään yhteisten toimintojen sähkökulutuksen jyvityksessä.

M5: ei tukikelpoisten tuotteiden valmistuksessa kulutetun sähkön mittaus. Laitoksen oma sähkömittaus. Laitoshenkilökunta vastaa mittauslaitteen kalibroinnista vuosittain kirjallisen kalibrointisuunnitelman mukaisesti. Mittaustulosta käytetään yhteisten toimintojen sähkökulutuksen jyvityksessä.

V1: autovaaka. Laitoshenkilökunta kalibroi mittauslaitteen kolmen vuoden välein. Mittauslaitteelle suoritetaan säännölliset huollot huoltosuunnitelman mukaisesti.

V2: hihnavaaka. Kalibroinnin suorittaa puolivuositain akkreditoitu kalibrointilaitos. Mittauslaitteelle suoritetaan säännölliset huollot huoltosuunnitelman mukaisesti.

V3: hihnavaaka. EF-tuotteet. Kalibroinnin suorittaa vuosittain laitoshenkilökunta. Mittauslaitteelle suoritetaan säännölliset huollot huoltosuunnitelman mukaisesti. Mittaustulosta käytetään yhteisten toimintojen sähkökulutuksen jyvityksessä.

V4: hihnavaaka. Ei tukikelpoiset tuotteet. Kalibroinnin suorittaa vuosittain naapurilaitoksen laitoshenkilökunta. Mittauslaitteelle suoritetaan säännölliset huollot huoltosuunnitelman mukaisesti. Mittaustulosta käytetään yhteisten toimintojen sähkökulutuksen jyvityksessä. Mittauslaite sijaitsee viereisellä xxx tehtaalla.

Esimerkki laitos C:

V1: autovaaka. Laitoshenkilökunta kalibroi mittauslaitteen kolmen vuoden välein. Mittauslaitteelle suoritetaan säännölliset huollot huoltosuunnitelman mukaisesti.

V2: hihnavaaka. Kalibroinnin suorittaa puolivuositain akkreditoitu kalibrointilaitos. Mittauslaitteelle suoritetaan säännölliset huollot huoltosuunnitelman mukaisesti.

4.4.1.5 Tietojärjestelmät ja tiedonkeruuketjut

”Tietojärjestelmät ja tiedonkeruuketjut” -kenttään:

- ilmoita koko tiedonkeruuketju: esim. mittauslaitteet->tietojärjestelmät->kokoomataulukot->hakemus. Monimutkaisen tiedonkeruuketjun voi kuvata lisäksi erilliselle kaavioille.
- ilmoita tietojärjestelmät, jotka ovat olennaisia tiedonkeruussa tukihakemusta varten. Esimerkiksi tuotannonohjaus- ja energianhallintajärjestelmät on nimetävä tarkemmin.

Toiminnanharjoittajan tulee esittää varmennuksella koko tiedonkeruuketju ja tukeen liittyvä aineisto on säilytettävä kymmenen vuotta tuen myöntämisaikajankohdasta.

4.4.1.6 Laitoksen kaaviokuva

Toiminnanharjoittaja lisää hakemuksen liitteeksi (PDF tai Excel -muodossa) kaaviokuvan laitoksesta.

Liitteenä olevassa kaaviokuvassa:

- ilmoita tarkasteluvuoden seurantatietojen kannalta olennaiset rajaukset, prosessit, mittapisteet sekä tukeen oikeutetut ja oikeuttamattomat tuotteet.
- käytä mittapisteiden tunnisteinä mittauksen tunnistekoodeja, jotka pitää yksilöidä esimerkiksi sähkön mittapisteiden osalta M1, M2 jne. ja vaakojen osalta V1, V2 jne. Tunnistekoodeja pitää käyttää johdonmukaisesti hakemuksella esitettävissä määrittämissä ja laskentakaavoissa.

Seuraavassa on esitetty yksinkertaistetut kaaviokuvat esimerkkilaitoksista. **Huom.** Seuraavat kaaviokuvat ovat hyvin pelkistettyjä. Sähköistämistukihakemukselle voi joutua kuvaamaan huomattavasti tarkemman kaaviokuvan, jos se on mm. laitoksen tuotantoprosessi huomioiden tarpeellista.

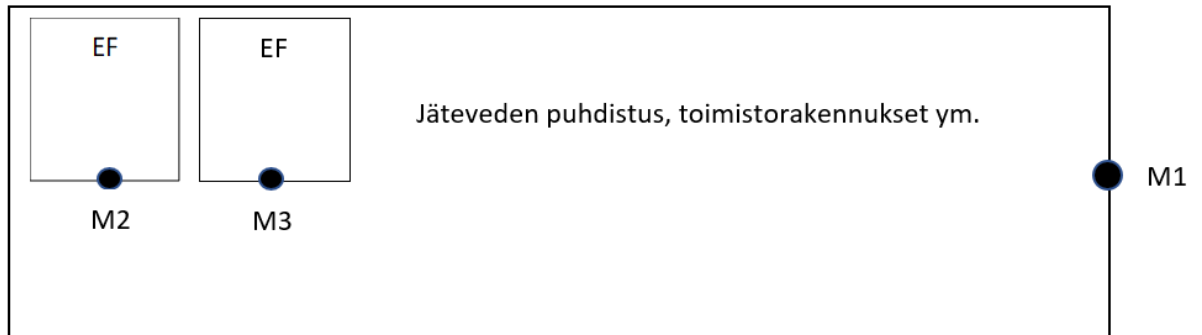
Esimerkki laitoksen A kaaviokuvasta

Jos laitos tuottaa vain EF-tuotteita, on sen tuottamien tuotteiden sähkönkulutus sama kuin koko laitoksen sähkönkulutus. Tällöin riittää yksi mittauspiste M1 koko laitoksen sähkönkulutuksen määrittämiseksi. Tällöin laitoskaavioon ei tarvitse merkitä alamittauksia.

Vaihtoehtoisesti tilanteessa, jossa laitoksella ei ole yhtä päämittausta, toteutunut sähkönkulutus voidaan määrittää alamittauksilta M2+M3.

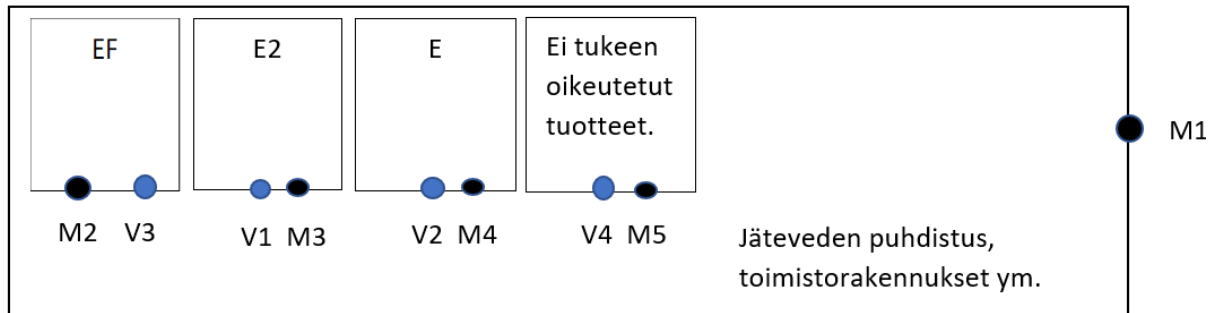

7.2.2023

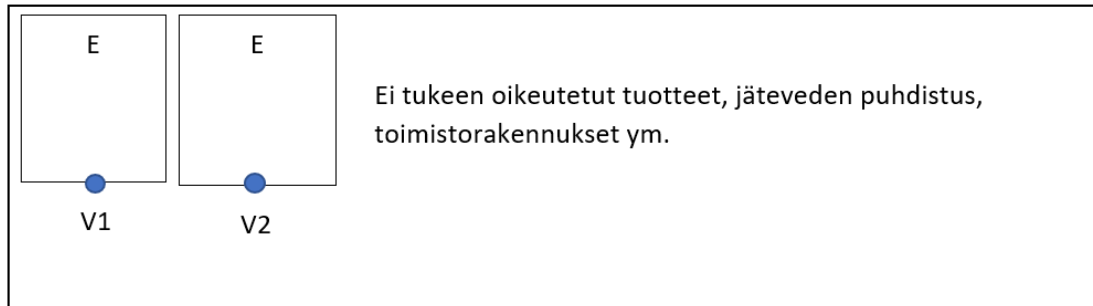
Esimerkki laitoksen B kaaviokuvasta

Jos laitos tuottaa EF-tuotteita ja joitain muita tuotetyyppejä, pitää EF-tuotteiden sähkönkulutus määrittää erikseen. EF-tuotteiden sähkönkulutus on määritettävä mahdollisimman tarkasti mittausarvon perusteella, koska E- ja E2-tuotteiden vertailuarvoon jo valmiiksi sisältyvä sähkönkulutus sekä tukeen oikeuttamattomien tuotteiden sähkönkulutus pitää rajata pois tuen piiristä. Yhteisten prosessien sähkönkulutuksen jakamisesta on kerrottu tarkemmin kappaleessa 4.4.2.2.

Esimerkki laitoksen C kaaviokuvasta

Jos laitos tuottaa tukikelpoisista tuotteista pelkkiä E- tai E2-tuotteita, sähkön mittapisteitä ei tarvita hakemukselle eikä mittauskaavioon. E- ja E2-tuotteiden toteutunut tuotos määritetään tuotantotietojen perusteella. E- ja E2-tuotteiden osuudelle yhteisestä sähkönkulutuksesta ei myönnetä tukea, koska ko. tuotteiden vertailuarvoon sisältyy jo kyseinen sähkönkulutus.

4.4.1.7 Laitoksen toimiala ja tukikelpoiset tuotteet

Toiminnanharjoittaja valitsee hakemukselle tukikelpoiset tuotteet TESSA-järjestelmän valmiista listasta. Saman listan tukikelpoiset tuotteet löytyvät Excel-taulukosta Energiaviraston kotisivuilta osoitteesta <https://energiavirasto.fi/teollisuuden-sahkoistamistuki>. Tukikelpoiset tuotteet -taulukossa on mainittu Prodcum tasolla (8-numerotaso) vain ne tuotteet, jotka on mainittu sähköistämistukilaissa samalla tasolla, muuten listassa olevat tuotteet on ilmoitettu EF-, E- ja E2- tuoteluokkatasolla.

Tuenhakijan pitää pyydettäessä esittää Energiavirastolle dokumentit, joista tuotetiedot voidaan tarkastaa. Tällaisia ovat tuotetiedot, jotka on aiemmin raportoitu esimerkiksi Tilastokeskukselle tai Tullille tarkasteluvuoden tuotannon osalta.

4.4.1.8 Laitoksen EF-tuotteiden yhteinen sähkönkulutus, MWh

Toiminnanharjoittaja ilmoittaa EF-tuotteiden toteutuneen sähkönkulutuksen megawattitunteina määritysmenetelmässä (ks. kappale 4.4.1.3 edellä) kuvatun määrittelyn mukaisesti.

Tuenhakijan pitää pyydettäessä toimittaa Energiavirastolle koko tiedonkeruuketjun dokumentit. Tämä tarkoittaa kaikkien tietojärjestelmien raportteja sekä mahdollisia kokoomataulukkoja, niiden mittapisteiden osalta, jotka on esitetty laitoksen kuvauksessa ja joiden tietoja on käytetty EF-tuotteiden toteutuneen sähkönkulutuksen määrittelyyn.

4.4.1.9 Toteutunut tuotos

Toiminnanharjoittaja ilmoittaa toteutuneen tuotoksen jokaisen E- ja E2-tuotteen osalta erikseen määritysmenetelmässä (ks. kappale 4.4.1.3 edellä) kuvatun määrittelyn mukaisesti. Tuotoksen yksikkö tulee vastata vertailuarvon nimittäjässä olevaa yksikköä (tonnit, CWT tms.).

Toiminnanharjoittajan tulee pyydettäessä toimittaa Energiavirastolle koko tiedonkeruuketjun dokumentit. Tämä tarkoittaa kaikkien tietojärjestelmien raportteja sekä mahdollisia kokoomataulukkoja, niiden mittapisteiden osalta, jotka on esitetty laitoksen kuvauksessa ja joiden tietoja on käytetty E- ja E2-tuotteiden toteutuneen tuotoksen määrittelyyn.

4.4.1.10 Suorat kokonaispäästöt

Toiminnanharjoittaja ilmoittaa suorat kokonaispäästöt ilmaisjakoasetuksen mukaisesti E2-tuotteille. Suorien kokonaispäästöjen viitejaksona käytetään vuosia 2014-2018. TESSA-järjestelmään ilmoitetaan yksi luku, joka on kyseisten viitevuosien summa. Tarkempi kuvaus päästöjen määrittämisestä löytyy kappaleesta 4.4.3.1. Tiedot ovat saatavilla laitoksien maksutta jaettavien päästöoikeuksien hakemuksista. Energiavirasto tarkastaa tiedot toiminnanharjoittajan ilmaisjakohakemuksesta.

4.4.1.11 Asianmukaiset välilliset päästöt

Toiminnanharjoittaja ilmoittaa epäsuorat päästöt ilmaisjakoasetuksen mukaisesti E2-tuotteille. Asianmukaisten välillisten päästöjen viitejaksona käytetään vuosia 2014-2018. TESSA-järjestelmään ilmoitetaan yksi luku, joka on kyseisten viitevuosien summa. Tarkempi kuvaus päästöjen määrittämisestä löytyy kappaleesta 4.4.3.2. Tiedot ovat saatavilla laitoksien maksutta jaettavien päästöoikeuksien hakemuksista. Energiavirasto tarkastaa tiedot toiminnanharjoittajan ilmaisjakohakemuksesta.

4.4.2 Sähkönkulutuksen mittaaminen

Sähkön mittaukselle pitää käyttää kalibroituja mittalaitteita.

Esimerkki 1

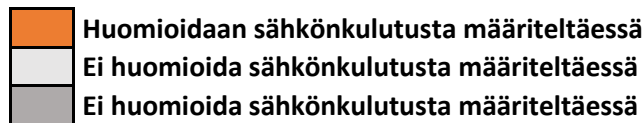
Laitos tuottaa päällystämätöntä voimapaperia (PRODCOM 17.12.41.60: Päällystämätön voimapaperi, -kartonki ja -pahvi, paino enintään 150 g/m²) ja päällystämätöntä kartonkia (PRODCOM 17.12.42.60: Muu päällystämätön paperi, kartonki ja pahvi, rullina tai arkkeina, paino yli 150 g/m² mutta alle 225 g/m²).

Voimapaperi on EF-tuote ja päällystämätön kartonki E-tuote. Koko laitoksen sähkönkulutus on ollut 100 GWh ja kartonkikoneen oman mittauksen 40 GWh. Jos prosesseilla ei ole laitoksella yhteisiä toimintoja, toteutuneeksi sähkönkulutukseksi hakemukselle merkitään 60 GWh (100 GWh – 40 GWh).

4.4.2.1 Sähkönkulutuksen konservatiivinen arvio

Jos luotettavia sähkönkulutuksen mittaustuloksia ei ole saatavilla, pitää kulutuksesta esittää konservatiiviset arviot. Konservatiivisen arvion perusteella laskettava sähkönkulutus ei saa johtaa tukimäärän yliarviointiin. Konservatiivisesta arviosta tulee antaa selvitys hakemuksella.

Toiminnanharjoittajan pitää osoittaa luotettavasti, että konservatiivisen arvion periaatetta on noudatettu. Tämän osoittamiseen voidaan käyttää aiemmin todennettuja tietoja, vastaavien muiden laitosten ja prosessien jäljitettävissä olevia tietoja, teollisuusalan parhaita käytäntöjä, kokeellisesti määritettyjä korrelaatioita tai vastaavia menetelmiä. Yleisesti kaikkien arviointiin käytettyjen menetelmien tulee olla läpinäkyviä ja toistettavissa. Jos konservatiivisen arvion periaatteen toteutumista ei voida luotettavasti osoittaa, hyväksytään tukikelpoiseksi sähkönkulutukseksi ainoastaan sellainen osuus, josta on todennettua näyttöä. Kaavio tästä periaatteesta on esitetty kuvassa alla.

Kuva 4. Konservatiivisen arvon mukainen sähkönkulutuksen määrittely.

4.4.2.2 Yhteisten prosessien sähkönkulutuksen jakaminen

Jos laitos tuottaa EF-tuotteita ja muita tuotetyyppejä ja näillä tuotteilla on yhteisiä prosesseja, voi yhteisten prosessien sähkönkulutus jakaa tuotetyyppien kesken massaperusteisesti tai kulutussuhteen perusteella. Yhteinen prosessi voi olla esimerkiksi tuotantolaitoksen toimistorakennusten, jätevedenpuhdistuksen, höyryntuotannon tai paineilmantuotannon sähkönkulutus. Yhteisistä prosesseista annetaan selvitys laitoksen yleiskuvauksessa, laitoksen tuotannon ja sähkönkulutuksen määrittelyssä ja laitoskaaviossa.

Tuotteiden sähkönkulutuksen osuus yhteisistä prosesseista lasketaan massaperusteisesti eli suhteutettuna sen mukaan, miten monta tonnia tuotteita on tuotettu. Tuotteiden painot määritetään siinä kosteuspitoisuudessa, jossa ne myydään. Esimerkiksi sellun ja mekaanisen massan tuotannossa tämä tarkoittaa ilmakeivää tonnia (Adt).

Yhteinen sähkönkulutus voidaan jakaa myös esimerkiksi käytetyn lämmön, paineilman tai jäteveden kulutuksen suhteessa. Esimerkiksi vesilaitosten (vedenpuhdistamo, raakavesilaitos ja demivesi) sähkönkulutus voidaan jakaa tukeen oikeuteuille toiminnoille niiden kuluttamien vesikuutiomäärien perusteella.

E- ja E2-tuotteiden sekä ei tukeen oikeuttavien tuotteiden osuudelle yhteisestä sähkönkulutuksesta ei myönnetä tukea.

Sähkönkulutuksen jaottelua eri tuotteille on havainnollistettu kuvassa alla. Ensimmäinen erottelutapa on tuotekohtainen sähkönkulutuksen mittaaminen. Toissijaisesti voidaan käyttää muuta luotettavaa tapaa arvioida tuotekohtainen sähkönkulutus. Kaikissa tapauksissa laskennassa on käytettävä tarkinta mahdollista tapaa noudattamalla saatuja kulutuslukuja.

Ei tukikelpoiset tuotteet	E-tuotteet	EF-tuotteet	Yhteiset prosessit
---------------------------	------------	-------------	--------------------

- Huomioidaan sähkönkulutusta määriteltäessä
- Ei huomioida sähkönkulutusta määriteltäessä

Kuva 5. Kaavio sähkönkulutuksen jaottelusta eri tuotetyyppien välillä.

Esimerkki 2

Tuotetyyppien yhteisten prosessien sähkönkulutus on tarkasteluvuotena 10 GWh. Kaikkien tuotetyyppien tuotanto on ollut 100 massayksikköä eli yhteensä 300 yksikköä. Tällöin yhteisten prosessien sähkönkulutuksesta 1/3 voidaan huomioida EF-tuotteiden sähkönkulutuksessa tarkasteluvuotena eli tässä tapauksessa 3,33 GWh.

Esimerkki 3

Esimerkin 1 mukaisesti laitos tuottaa päällystämätöntä voimapaperia ja päällystämätöntä kartonkia. Lisäksi laitoksella on prosesseja, jotka tukevat molempia prosesseja kuten raaka-aineen- ja jätevedenkäsittely. Päällystämätön voimapaperi on EF-tuote ja päällystämätön kartonki E-tuote. Koko laitoksen sähkönkulutus on ollut 100 GWh/a, josta 50 GWh/a päällystämättömän voimapaperia tuotannossa ja 40 GWh/a päällystämättömän kartongin. Yhteisten prosessien kulutus on tällöin ollut 10 GWh/a.

Voimapaperin tuotanto on ollut 180 massayksikköä ja kartongin 60 massayksikköä. Yhteisten prosessien sähkönkulutus voidaan huomioida päällystämättömän voimapaperin osalta.

Ilmoitettava toteutunut sähkönkulutus on tällöin:

$$50 \text{ GWh/a} + 10 \text{ GWh/a} * 180 / (180 + 60) = 57,5 \text{ GWh/a}$$

Esimerkki 4

Silloin kun laitos tuottaa EF-tuotteiden lisäksi muita tuotetyyppejä, mutta laitoksella ei ole sisäisiä sähkönkulutuksen mittapisteitä, joista voitaisiin määrittää EF-tuotteiden toteutunut sähkönkulutus, voidaan koko laitoksen sähkönkulutus jakaa tonni-perusteisesti. Kyseistä jakoa voi käyttää vain silloin, kun kaikki laitoksen prosessit osallistuvat ja liittyvät kaikkien tuotteiden tuotantoon.

4.4.3 Päästötietojen määrittäminen

Toiminnanharjoittaja ilmoittaa hakemuksella suorat kokonaispäästöt ja asianmukaiset välilliset päästöt ilmaisjakoasetuksen mukaisesti. Kysymykset kysytään

ainoastaan E2-tuotteiden osalta eli tuotteiden, joille on vertailuarvoasetuksessa määritelty vertailuarvo yksikössä tCO₂/tuotostonni (tai tCO₂/CWT). Näitä ovat muun muassa eräät raakateräslaadut sekä jalostamotuotteet.

4.4.3.1 Suorat kokonaispäästöt

Suorat kokonaispäästöt määritellään ilmaisjakoasetuksen mukaisesti seuraavalla kaavalla:

Suorat kokonaispäästöt [tCO₂] = Vertailutuotteen kattamien prosessien suorat päästöt [tCO₂] + prosesseihin tuotu lämpö [TJ] * 47,3 tCO₂/TJ

Tuotteen vertailuarvon piiriin kuuluvan laitoksen osan järjestelmän rajojen sisällä syntyvät suorat kokonaispäästöt määritetään viiteajanjaksolta 2014-2018. Nämä ovat koko viiteajanjakson yhteenlasketut suorat kokonaispäästöt huolimatta siitä, onko kapasiteetissa, tuotannossa tai toiminnassa tapahtunut muutoksia. Vertailutuotteen kattamien prosessien suoriin päästöihin lasketaan mukaan saman päästökauppajärjestelmään kuuluvan laitoksen sisällä tapahtuvassa lämmöntuotannossa syntyvät päästöt, kun tuotettu lämpö käytetään vertailuarvon piiriin kuuluvan tuotantoprosessin järjestelmän rajojen sisäpuolella. Suoriin päästöihin ei lasketa mukaan sähköntuotannossa, nettolämmön viennissä/tuonnissa muista päästökauppajärjestelmään kuuluvista laitoksista tai päästökauppajärjestelmään kuulumattomista yksiköistä peräisin olevan nettolämmön tuonnissa syntyviä päästöjä. Vertailutuotteen kattamat prosessit, joiden perusteella tuotteen suorat päästöt lasketaan, on lueteltu kunkin tuotteen osalta ilmaisjakoasetuksen liitteen 1 kohdassa 2.

Prosesseihin tuotuna lämpönä käytetään ilmaisjakoasetuksen mukaisen tuotteen vertailuarvon laitoksen osan piiriin tuotua yhteenlaskettua nettolämpöä viiteajanjaksolta. Nettolämpö määritetään ilmaisjakoasetuksen ja EU komission ilmaisjaosta antamien ohjeiden mukaisesti. Prosesseihin tuodun lämmön laskennassa käytetään viiteajanjaksoa 2014–2018.

Tiedot saadaan laitoksen ilmaisjakohakemuksen perustietoselvityksestä. Jos suorina kokonaispäästöinä käytetään muita kuin perustietoselvityksessä ilmoitettuja tietoja, on tämä perusteltava hakemuksessa. Jos ilmaisjakohakemuksessa käytetty viitejakso poikkeaa em. viiteajanjaksosta, käytetään laitoksen ilmaisjakohakemuksen mukaista kyseisen vertailuarvon laitoksen osan viiteajanjaksoa.

4.4.3.2 Asianmukaiset välilliset päästöt

Sähköistämistukilain asianmukaiset välilliset päästöt vastaavat ilmaisjakoasetuksen mukaisia epäsuoria päästöjä, ja ne lasketaan kaavalla:

Asianmukaiset välilliset päästöt [tCO₂] = Vertailutuotteen kattamien prosessien sähkönkulutus [MWh] * 0,376 tCO₂/MWh

Vertailutuotteen kattamien prosessien sähkönkulutuksen laskennassa käytetään viiteajanjaksoa 2014–2018. Vertailutuotteen kattamien prosessien sähkönkulutus tarkoittaa vertailuarvon piiriin kuuluvan tuotteen tuotannon järjestelmän rajojen sisällä viiteajanjaksolla kulutettua sähköä, joka ilmoitetaan megawattitunteina (MWh). Sähkönkulutuksena käytetään viiteajanjakson yhteenlaskettu

sähkönkulutus huolimatta siitä, onko kapasiteetissa, tuotannossa tai toiminnassa tapahtunut muutoksia.

Tiedot saadaan laitoksen ilmaisjakohakemuksen perustietoselvityksestä. Jos asianmukaisina välillisinä päästöinä käytetään muita kuin perustietoselvityksessä ilmoitettuja tietoja, on tämä perusteltava hakemuksessa. Jos ilmaisjakohakemuksessa käytetty viiteajanjakso poikkeaa em. viiteajanjaksosta, käytetään laitoksen ilmaisjakohakemuksen mukaista kyseisen vertailuarvon laitoksen osan viiteajanjaksoa. Vertailutuotteen kattamien prosessien sähkönkulutuksen rajausta on määritetty kunkin tuotteen osalta ilmaisjakoasetuksen liitteen 1 kohdassa 2.

4.4.4 Toimialakohtaisia erityishuomioita

- Massan pulperoinnin sähkönkulutus on huomioitu paperin (E-paperituotteet) valmistuksen vertailuarvossa, joten pulperoinnin sähkönkulutus ei kuulu mekaanisen massan (EF-tuote) valmistuksen sähkönkulutukseen. Vastaavasti massan pulperoinnin sähkönkulutuksen saa sisällyttää paperin valmistuksen tukeen oikeuttavaan sähkönkulutukseen (EF-paperituotteet).
- Ilmaisjaon tuotantotasoraportilla paperi- ja kartonkituotteet voidaan ilmoittaa 6 %:n kosteuspitoisuudessa. Sähköistämistuessa tuotetiedot ilmoitetaan kuitenkin myyntikosteudessa.

5 TUEN MÄÄRÄYTYMINEN

Sähköistämistukilain 9 §:n mukaan Energiavirasto vastaa tuen määrän laskennasta. Toiminnanharjoittaja syöttää TESSA-järjestelmään tuen laskennassa tarvittavien laitospaikkaisten muuttujien tiedot. Energiavirasto laskee maksettavan tuen määrän, joka ilmoitetaan toiminnanharjoittajalle maksatuspäätöksessä.

5.1 TUEN MÄÄRÄYTYMINEN E- JA E2-TUOTTEILLE

E- ja E2-tuotteille tuki lasketaan tuotteiden tuotantomäärän eli tarkasteluvuoden toteutuneen tuotoksen perusteella. Toiminnanharjoittaja syöttää TESSA-järjestelmään tukikelpoisten tuotteiden tuotantomäärät tarkasteluvuodelta jokaisen E- ja E2-tuotteen osalta erikseen. Lisäksi E2-tuotteiden osalta hakemukselle syötetään tiedot asianmukaisista välillisistä päästöistä ja suorista kokonaispäästöistä. Seuraavassa on esitetty esimerkit tuen määräytymisestä hypoteettisilla tuotanto-, päästö- ja sähkönkulutustiedoilla.

5.1.1 E-tuotteet

Esimerkki tarkasteluvuodelta 2021

Toiminnanharjoittaja hakee tukea laitoksen tietojen perusteella vuonna 2022. Tukihakemukselle ilmoitetaan tarkasteluvuoden 2021 ($t=2021$) tiedot. Laitos tuottaa klooria 20.13.21.11, jonka vertailuarvo vuonna 2021 on 1,846 MWh/tonni, joten se on E-tuote. E-tuotteen tuki määräytyy laitoksen tarkasteluvuoden tuotannon perusteella, joka vuonna 2021 on ollut 51 900 tonnia.

Tukimäärän laskennassa käytetään kappaleessa 2.3.3 esitettyä kaavaa:

$$\epsilon_{i,t} = A_t * C * P_{t-1} * E_{i,t} * TT_{i,t}$$

$$\epsilon_{\text{kloori},2021} = A_{2021} * C * P_{2020} * E_{\text{kloori},2021} * TT_{\text{kloori},2021}$$

Sijoittamalla kappaleessa 2.3.7 esitellyt parametrit kaavan kolmen ensimmäisen termin paikalle saadaan tuen määrä euroina megawattituntia kohti. Jos tarkasteluvuonna 2021 kokonaistukikatto ei ylitä, tuki-intensiteetti on 25 prosenttia. Tällöin tuen määrä euroina megawattituntia kohden on:

$$A_{2021} * C * P_{2020} = 0,25 * 0,58 * 24,83 = 3,60 \text{ €/MWh}$$

Sijoittamalla tuotteen vertailuarvo (1,846 MWh/tuotostonni) ja toteutunut tuotos (51 900 tonnia) tarkasteluvuonna 2021 kaavan jälkimmäiseen puoliskoon saadaan tukeen oikeutetun sähkön määrä megawattitunteina:

$$E_{\text{kloori},2021} * TT_{\text{kloori},2021} = 1,846 * 51\,900 = 95\,807,4 \text{ MWh}$$

Kertomalla tukeen oikeutetun sähkön määrä tuen määrällä euroina megawattitunnilta saadaan tuen määrä euroina:

$$95\,807,4 \text{ MWh} * 3,60 \text{ €/MWh} = 344\,906,64 \text{ €}$$

Laitos saa kloorin osalta tukea siis 344 906,64 euroa tarkasteluvuodelta 2021.

Esimerkki tarkasteluvuodelta 2022

Vuonna 2023 toiminnanharjoittaja hakee tukea tarkasteluvuoden 2022 (t=2022) tietojen perusteella, jolloin kloorin tuotanto on ollut laitoksella 52 400 tonnia. Vuoden 2022 tarkasteluvuoden tuen määrän laskennassa päästöoikeuden termiinihintana on korkeampi kuin vuonna 2021. Oletetaan, että tällöin kokonaistukikatko 150 miljoonaa euroa ylittyy, jolloin tuki-intensiteetti leikkaantuu jokaisen tuenhakijan osalta 25 prosentista 19 prosenttiin.

Syöttämällä uudet parametrit edellä esitettyihin kaavoihin, saadaan tuen määrä euroina megawattituntia kohti:

$$A_{2022} * C * P_{2021} = 0,19 * 0,58 * 53,65 = 5,91 \text{ €/MWh}$$

Kappaleessa 2.3.5 esitetyn mukaisesti kloorin vertailuarvo E alenee vuotuisen vähennysasteen 1,09 %:n. Tällöin tukeen oikeutetun sähkön määrä megawattitunteina saadaan kaavalla:

$$TT_{kloori,2022} * E_{kloori,2021} * (1 - \text{tuotekohtainen vähennysaste})^{(2022-2021)} = \\ 52\,400 * 1,846 * (1 - 0,0109)^{(2022-2021)} = 95\,676,04 \text{ MWh}$$

Kertomalla tukeen oikeutetun sähkön määrä tuen määrällä euroina megawattitunnilta saadaan tuen määrä euroina:

$$95\,676,04 \text{ MWh} * 5,91 \text{ €/MWh} = 565\,445,39 \text{ €}$$

Laitos saa kloorin osalta tukea siis 565 445,39 euroa tarkasteluvuodelta 2022.

5.1.2 E2-tuotteet

Esimerkki tarkasteluvuodelta 2021

Toiminnanharjoittaja hakee tukea laitoksen vuoden 2021 tietojen perusteella vuonna 2022. Tukihakemukselle ilmoitetaan tarkasteluvuoden 2021 (t=2021) tiedot. Laitos tuottaa ilmaisjakoasetuksen (FAR) liitteessä I olevan 2 osan mukaista vetyä, jonka vertailuarvo vuonna 2021 on 6,84 tCO₂/tuotostonni, joten se on E2-tuote. E2-tuotteen tuki määräytyy laitoksen tarkasteluvuoden tuotannon perusteella, joka vuonna 2021 on ollut 71 800 tonnia. Laitoksen ilmaisjakohakemuksen perustietoselvityksessä tukeen oikeutetun tuotteen asianmukaiset välilliset päästöt ovat 1200,6 tCO₂ ja suorat kokonaispäästöt 510,3 tCO₂. Tuen määrä E2-tuotteille saadaan kaavalla:

$$\text{€}_{vety,2021} = A_{2021} * C * P_{2020} * E_{vety,2021} * TT_{vety,2021}$$

E2-tuotteille vertailuarvo E_{2,i,t} muunnetaan yksiköksi MWh/tuotostonni kaavalla:

$$E_{vety,2021} = E_{2vety,2021} * (AVP / (SP + AVP)) / PTK$$

Sijoittamalla tiedot tukeen oikeutettujen tuotteiden päästöistä (AVP ja SP) kaavan sulkujen sisälle saadaan asianmukaisten välillisten päästöjen (eli tuotteen tuottamiseen kulutetusta sähköstä aiheutuvien päästöjen) osuus kokonaispäästöistä:

7.2.2023

$$\frac{AVP}{(SP + AVP)} = \frac{1200,6 \text{ tCO}_2}{(510,3 \text{ tCO}_2 + 1200,6 \text{ tCO}_2)} = 0,7017$$

Kertomalla vedyn vertailuarvo edellä lasketulla suhdeluvulla 0,7017 saadaan vertailuarvo, joka ottaa huomioon vain kulutetusta sähköstä aiheutuvien päästöjen osuuden tuotteen tuotannossa:

$$E_{2\text{vety},2021} * 0,7017 = 6,84 \text{ tCO}_2/\text{t} * 0,7017 = 4,7996 \text{ tCO}_2/\text{t}$$

Jakamalla tämä korjattu vertailuarvo eurooppalaisella päästötasokertoimella 0,376 tCO₂/MWh (PTK) saadaan tuotteen tuottamiseen kulutetun, tukikelpoisen sähkön määrä tuotantotonna kohti:

$$E_{\text{vety},2021} = 4,7996 \text{ tCO}_2/\text{t} / 0,376 \text{ tCO}_2/\text{MWh} = 12,7648 \text{ MWh/t}$$

Kertomalla tämä suhdeluku tukeen oikeutetun tuotteen toteutuneella tuotoksella saadaan tukeen oikeutetun sähkön määrä megawattitunteina:

$$E_{\text{vety},2021} * TT_{\text{vety},2021} = 12,7648 \text{ MWh/t} * 71\,800 \text{ t} = 916\,512,64 \text{ MWh}$$

Kertomalla tukeen oikeutetun sähkön määrä tuen määrällä megawattituntia kohti saadaan tukimäärä euroina:

$$916\,512,64 \text{ MWh} * 3,6 \text{ €/MWh} = 3\,299\,445,50 \text{ €}$$

Laitos saa siis vedyn osalta tukea 3 299 445,5 euroa tarkasteluvuodelta 2021.

Aiemmin esitetyn E-tuotteen esimerkin mukaisesti, ainoastaan hiilidioksidin päästökerroin C pysyy vakiona tarkasteluvuodesta huolimatta. E2-tuotteille määritetyt sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvot laskevat tarkasteluvuodesta 2022 alkaen vuosittain 1,09 prosenttia.

5.2 TUEN MÄÄRÄYTYMINEN EF-TUOTTEILLE

EF-tuotteille tuki lasketaan tuotteiden toteutuneen sähkönkulutuksen perusteella. Toiminnanharjoittaja syöttää TESSA-järjestelmään tukikelpoisten tuotteiden yhteenlasketun sähkönkulutuksen tarkasteluvuodelta.

Esimerkki tarkasteluvuodelta 2021

Laitos tuottaa mekaanista puumassaa 17.11.14.00 ja muita tukikelpoisia tuotteita luokassa 17.11 massan valmistus. Tuotteet ovat EF-tuotteita, joiden tuen laskennassa käytetään toissijaista vertailuarvoa. Tukea ei lasketa tuotekohtaisesti, vaan EF-tuotteiden yhteisen sähkönkulutuksen perusteella, joka tarkasteluvuonna 2021 on ollut laitoksella yhteensä 17 898 MWh.

Tukimäärän laskennassa käytetään kappaleen 2.3.4 mukaista kaavaa:

$$\epsilon_{\text{massan valmistus},2021} = A_{2021} * C * P_{2020} * EF_{2021} * TS_{\text{massan valmistus},2021}$$

7.2.2023

Kuten edellä esitetysti oletetaan, tarkasteluvuonna 2021 kokonaistukikatto ei ylitä. Tällöin tuki-intensiteetti on 25 prosenttia ja tuen määrä megawattituntia kohden saadaan seuraavasti:

$$A_{2021} * C * P_{2020} = 0,25 * 0,58 * 24,83 = 3,60 \text{ €/MWh}$$

Sijoittamalla kaavan jälkimmäiseen puoliskoon EF-tuotteiden tarkasteluvuoden 2021 vertailuarvo ja toteutunut sähkönkulutus, saadaan tukeen oikeutetun sähkön määrä megawattitunteina:

$$EF_{2021} * TS_{massan\ valmistus,2021} = 0,8 * 17\,898 \text{ MWh} = 14\,318,4 \text{ MWh}$$

Kertomalla tukeen oikeutetun sähkön määrä tuen määrällä euroina megawattitunnilta saadaan tuen määrä euroina tarkasteluvuoden osalta:

$$14\,318,4 \text{ MWh} * 3,60 \text{ €/MWh} = 51\,546,24 \text{ €}$$

Laitos saa koko massan valmistuksen osalta tukea siis 51 546,24 euroa tarkasteluvuodelta 2021.

Aiemmin esitetyn E-tuotteen esimerkin mukaisesti, ainoastaan hiilidioksidin päästökerroin C pysyy vakiona tarkasteluvuodesta huolimatta. EF-tuotteilla vertailuvuoden vuotuinen vähennysaste (1,09 prosenttia) on vakio kaikille tuotteille.

Jos kyseessä olisi laitos, joka hypoteettisesti tuottaisi kaikkia edellä esitettyjä tukeen oikeuttavia tuotteita, saisi kyseinen laitos tarkasteluvuoden 2021 osalta yhteensä tukea $344\,906,64 + 3\,299\,445,50 + 51\,546,24 = 3\,695\,898,38 \text{ €}$. Tuki haettaisiin ja maksettaisiin vuonna 2022.

6 HAKEMUKSEN KÄSITTELY, TUKIPÄÄTÖS JA MAKSATUS

6.1 HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Tukihakemus tulee vireille Energiavirastossa, kun tukihakemus on saapunut Energiavirastoon. Hakemuksen katsotaan saapuneen Energiavirastoon, kun se on Energiaviraston käytettävissä TESSA-järjestelmässä. Hakemus on Energiaviraston käytettävissä sen jälkeen, kun kaikki hakemuksen välilehdet on täytetty TESSA-järjestelmässä ja hakemus on lähetetty Energiavirastolle toiminnanharjoittajan edustajan toimesta painamalla näppäintä "lähetä". Kielilain mukaisesti hakemus voidaan tehdä joko suomen tai ruotsin kielellä.

6.2 HAKEMUKSEN JULKISUUS JA SALASSA PIDETTÄVÄT TIEDOT

Energiaviraston sähköistämistuen myöntämistä koskevat päätökset ovat lähtökohteisesti julkisia. Mikäli toiminnanharjoittaja katsoo tukihakemuksen tai sen liitteiden sisältävän lain viranomaistoiminnan julkisuudesta (621/1999, jäljempänä julkisuuslaki) 24 §:n nojalla tai muun säännöksen nojalla salassa pidettäviä tietoja, tulee sen yksilöidä ne ja perustella, miksi ja minkä lainkohdan perusteella tieto/liite on salassa pidettävä. Toiminnanharjoittajan tulee myös toimittaa Energiavirastolle liitteistä julkiset versiot, joista toiminnanharjoittajan salassa pidettäväksi katsomat tiedot on poistettu.

Julkisuuslain nojalla salassapidettäviä tietoja ovat esimerkiksi liikesalaisuudet (julkisuuslain 24 §:n 20 kohta). Liikesalaisuudella tarkoitetaan tietoa,

- joka ei ole kokonaisuutena tai osiensa täsmällisenä kokoonpanona ja yhdistelmänä tällaisia tietoja tavanomaisesti käsitteleville henkilöille yleisesti tunnettua tai helposti selville saatavissa;
- jolla a alakohdassa tarkoitetun ominaisuuden vuoksi on taloudellista arvoa elinkeinotoiminnassa; ja
- jonka laillinen haltija on ryhtynyt kohtuullisiin toimenpiteisiin sen suojaamiseksi.

Liikesalaisuutta ei ole toiminnanharjoittajaa tai sen liiketoimintaa koskeva yleisesti tunnettu tieto tai tieto, joka on hankittavissa julkisista lähteistä tai julkisista lähteistä saatavan tiedon yhdistämisellä. Tiedon negatiivinen luonne ei yksinään tee tietoa salassa pidettäväksi, vaan myös muiden salassapitovaatimusedellytysten tulee täytyä.

Mahdolliset salassa pidettäväksi katsottavat tiedot/liitteet tulee ilmoittaa Energiavirastolle hakemuksen vireilletulovaiheessa. Mikäli Energiavirasto on hakemuksessa annettujen tietojen salassapidosta eri mieltä toiminnanharjoittajan kanssa, varataan toiminnanharjoittajalle mahdollisuus lausua tietojen salassapidosta. Tukea saava laitos ja myönnetty tukisumma ovat aina julkista tietoa. Näitä tietoja ei ole mahdollista salata hakemukselta.

6.3 HAKEMUKSEN KÄSITTELY JA TIETOJEN TARKASTAMINEN

Kun hakemus saapuu Energiavirastoon, tutkitaan sen käsittelyn edellytykset. Jos laissa ja asetuksessa määritellyt edellytykset täyttyvät, tukihakemus otetaan käsiteltäväksi. Tukikatosta johtuen Energiavirasto käsittelee kaikki vireille tulleet hakemukset samanaikaisesti.

Hakemuksen käsittelyn yhteydessä Energiavirasto tekee tietojen tarkastamisen eli tarkastaa hakemuksen tietojen kattavuuden, luotettavuuden, uskottavuuden ja tarkkuuden¹. Energiavirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä sähköistämistukilain säännösten noudattamisen valvontaa varten välttämättömät tiedot toiminnanharjoittajalta, sähkön tuottajalta, joka toimittaa sähköä toiminnanharjoittajalle, sekä verkonhaltijalta². Energiavirastolla on oikeus päästä toiminnanharjoittajan hallinnassa oleviin laitoksiin, tiloihin ja alueille, jos se on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta välttämätöntä, sekä tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin³.

Osana hakemusten tietojen tarkastamista Energiavirasto suorittaa tietojen varmentamisen toiminnanharjoittajan tiloissa tai etäyhteydellä. Energiavirasto sopii varmennuskäynnin etukäteen toiminnanharjoittajan kanssa. Varmennuskäynnillä Energiavirasto varmentaa hakemuksen tiedot toiminnanharjoittajan sisäisistä tietolähteistä (mittauslaitteet, tietojärjestelmät, tarkistuslaskelmat, kalibroititodistukset, laskutusdokumentit, sisäiset ja ulkoiset raportit jne.). Tiedot varmennetaan koko tiedonkeruuketjun osalta (mittauslaitteet -> tietojärjestelmät -> kokoomataulukot -> hakemus). Sujuvan varmennuskäynnin takaamiseksi

- hakemus on selkeä ja vastaa laitoksen toimintaa
- toiminnanharjoittajan edustajia on kattavasti paikalla (huomioi erityisesti riittävä asiantuntijuus, tilojen kulkuoikeudet ja tietojärjestelmien käyttöoikeudet)
- toiminnanharjoittajan sisäiset dokumentit on laadittu selkeästi ja kattavasti sekä ovat viivytyksettä saatavilla
- Koko tiedonkeruuketju mittauslaitteista hakemukselle on selkeä, looginen ja ristiriidaton
- mahdolliset poikkeukset, ristiriidat, konservatiiviset arviot tms. on etukäteen tiedossa ja kattavasti selitetty

Mikäli hakemuksessa havaitaan puutteita tai lisäselvityksen tarvetta, Energiavirasto lähettää toiminnanharjoittajalle täydennyspyynnön ja asettaa määräajan, jonka puitteissa täydennys on toimitettava.

Energiavirasto käsittelee hakemuksen kaikilta osin hallintolain mukaisesti ja hyvän hallinnon periaatteita noudattaen.

¹ Sähköistämistukilaki 12 §

² Sähköistämistukilaki 15 §

³ Sähköistämistukilaki 17 §

Kun Energiavirasto katsoo hakemuksen sisältävän päätöksenteon kannalta kaikki oleelliset tiedot, siirtyy asia päätösvalmisteluun. Päätökset annetaan sen vuoden loppuun mennessä, jonka tukea on haettu.

6.4 PÄÄTÖKSEN SISÄLTÖ

Energiavirasto antaa hakemuskäsittelyn jälkeen päätöksen tuen myöntämisestä.⁴

Energiaviraston tuen myöntämistä koskevassa päätöksessä mainitaan tukea saava toiminnanharjoittaja ja laitos, tukimäärä, tuen määrään vaikuttaneet seikat toimialoittain sekä toimialan osittain sekä se tuen määrä, joka toiminnanharjoittajan tulee sähköistämistukilain 14 §:n mukaisesti käyttää kehittämistoimiin. Päätökseen liitetään myös muutoksenhakuohjeet hallintolain säännösten mukaisesti.

Tuen myöntämistä koskevat päätökset ovat maksullisia. Tukipäätös maksaa 3500 euroa. Maksut on määritetty kulloinkin voimassa olevassa Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa Energiaviraston maksullisista suoritteista (1217/2022, muutoksineen).

Energiaviraston tekemään päätökseen hakemuksesta saa vaatia oikaisua Energiavirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen voi hakea muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.⁵

6.5 TUEN MAKSAMINEN

Energiaviraston on maksettava tuki sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jona tukea on haettu.⁶

Rahojen siirto toiminnanharjoittajan ilmoittamalle tilille tehdään noin viikon sisällä tukipäätöksen hyväksymisestä.

---

⁴ Sähköistämistukilaki 12 §

⁵ Sähköistämistukilaki 26 §

⁶ Sähköistämistukilaki 13 §

7 TUEN KÄYTÖN EHDOT

Toiminnanharjoittajan pitää käyttää koko tukijärjestelmän aikana myönnetystä tuesta vähintään 50 prosenttia kehittämistoimiin, joilla edistetään lain tavoitteiden toteutumista Suomessa. Lain tavoite on ohjata toiminnanharjoittajia kehittämään tuotantoaan hiilineutraalimmaksi.

7.1 KEHITTÄMISTOIMET

Kehittämistoimilla tarkoitetaan investointia tai muuta toimenpidettä, jonka avulla toiminnanharjoittaja kehittää tuotantoaan hiilineutraalimmaksi. Riippumatta kehittämistoimen luonteesta, olennaista on, että kehittämistoimella vähennetään tai vältetään tuotannon kasvihuonekaasupäästöjä. Esimerkkejä toimista, jotka voivat johtaa tuotannon kasvihuonekaasupäästöjen välttämiseen tai vähentämiseen ovat muun muassa energian- tai materiaalien käytön tehostaminen, uusiutuvan energian käytön edistäminen, toiminnan sähköistäminen, kulutusjousto tai yhdistelmä näistä.

Myönnetty tuki tulee kohdistaa kehittämistoimen kustannuksiin, jotka ovat syntyneet aikavälillä 1.7.2022-31.12.2028. Tukiohjelma on viisivuotinen ja sen mukaista tukea maksetaan viimeisen kerran vuonna 2026. Koska vuosittain myönnettävän tuen määrään liittyy epävarmuutta, toiminnanharjoittajalle varataan aikaa vielä vuoden 2026 jälkeen käyttää tuki tarkoituksenmukaisesti.

7.2 TUENKÄYTTÖSUUNNITELMAN SISÄLTÖ JA TOIMITTAMINEN

Toiminnanharjoittajan, jolle on myönnetty sähköistämistukea, pitää laatia tuenkäyttösuunnitelma. Suunnitelmassa toiminnanharjoittaja esittää, miten se tulee käyttämään vähintään 50 prosenttia tuesta kehittämistoimiin, joilla se edistää toimintansa hiilineutraaliutta.

Toiminnanharjoittaja toimittaa Energiavirastolle tuenkäyttösuunnitelman, kun toiminnanharjoittajalle on myönnetty tukea ensimmäisen kerran. Toiminnanharjoittaja voi kuitenkin laatia suunnitelman koskemaan kaikkia sähköistämistukilain perusteella myönnettäviä tukia, joita toiminnanharjoittaja ennakoi hakevansa. Toiminnanharjoittajalle koko tukijärjestelmän aikana maksettava tuen kokonaismäärä ei ole tiedossa tuenkäyttösuunnitelmaa laadittaessa, joten Energiavirasto valvoo 50 %:n ehdon täyttymistä jälkikäteen. Toiminnanharjoittaja vastaa siitä, että se käyttää sähköistämistukea kehittämistoimen hyväksyttäviin kustannuksiin vähintään 50 prosenttia sille myönnetyn tuen kokonaismäärästä.

Tuen käyttöä koskeva velvoite on toiminnanharjoittajalla, jolle tukea on myönnetty. Toiminnanharjoittaja laatii vain yhden tuenkäyttösuunnitelman, vaikka sille olisi myönnetty tukea usean laitoksen tietojen perusteella. Toiminnanharjoittajan on mahdollista kuitenkin käyttää tukea useisiin erillisiin kehittämistöimiin samanaikaisesti tai eriaikaisesti.

Tuenkäyttösuunnitelma tulee toimittaa Energiavirastolle viimeistään 31. joulukuuta tuen myöntämivuotta seuraavana vuonna, kun tukea on haettu ensimmäisen kerran. Esimerkiksi toiminnanharjoittajan, jolle myönnetään tukea ensimmäisen kerran vuonna 2022 tarkasteluvuoden 2021 tietojen perusteella, tulee toimittaa tuenkäyttösuunnitelma viimeistään 31.12.2023.

Tuenkäyttösuunnitelma pitää toimittaa Energiavirastolle TESSA-järjestelmän kautta. Tarvittaessa tukihakemus voidaan toimittaa myös muutoin. Näin toimitaan esimerkiksi tilanteessa, jolloin viraston asiointijärjestelmää ei voida käyttää.

7.3 TUENKÄYTTÖSUUNNITELMASSA ILMOITETTAVAT TIEDOT

Toiminnanharjoittajan pitää ilmoittaa tuenkäyttösuunnitelmassa seuraavat itseään koskevat tiedot:

- toiminnanharjoittajan nimi;
- yritys- ja yhteisötunnus;
- tarpeelliset yhteystiedot;
- laitos tai laitokset, jonka tietojen perusteella myönnettyä tukea tuenkäyttösuunnitelma koskee.

Lisäksi toiminnanharjoittajan on ilmoitettava tuen käyttösuunnitelmassa seuraavat tiedot jokaisen kehittämistoimen osalta, johon toiminnanharjoittaja myönnettyä tukea suunnittelee käyttävänsä:

- kehittämistoimen nimi;
- kehittämistoimen pääasiallinen suorituskunta tai -kunnat;
- kehittämistoimen kuvaus, sen toteuttamissuunnitelma ja -aikataulu;
- arvio kehittämistoimen vaikutuksista kasvihuonekaasujen vähentämiseen tai välttämiseen sekä muista merkityksellisistä hiilineutraaliutta edistävästä vaikutuksista. Riippumatta kehittämistoimen luonteesta, olennaista on, edistääkö suunniteltu toimi toteutuessaan hiilineutraaliutta. Sähköistämisen piirissä olevassa teollisessa toiminnassa hiilineutraaliutta edistävät vaikutukset tarkoittavat kasvihuonekaasupäästöjen välttämistä tai vähentämistä. Esimerkkejä toimista, jotka johtavat kasvihuonekaasupäästöjen välttämiseen tai vähentämiseen ovat muun muassa energian- tai materiaalien käytön tehostaminen, uusiutuvan energian käytön edistäminen, toiminnan sähköistäminen, kulutusjousto tai yhdistelmä näistä. Toiminnanharjoittajan tulee perustella hiilineutraaliutta edistävät vaikutukset tuen käyttösuunnitelmassa.

Kehittämistoimen hiilineutraaliutta edistävien vaikutusten tulee ilmetä Suomessa. Näin ollen tuen käyttöä ei voi kohdistaa esimerkiksi päästövähennysyksiköihin, jotka ovat peräisin Suomen ulkopuolella toteutettavista päästövähennyshankkeista. Sen sijaan vastaavat hankkeet Suomessa ovat mahdollisia. Hiilineutraaliutta edistäviksi vaikutuksiksi katsottaisiin myös kasvihuonekaasujen sidontaan liittyvät kehittämistoimet.;

- selvitys kehittämistoimen arvioiduista kustannuksista ja niiden syntymisajankohdasta.

Tuen kokonaismäärä ei ole tiedossa tuen käyttösuunnitelman ilmoitus- eikä hyväksymisvaiheessa. Siten tuen käyttöön kohdistuvan 50 %:n ehdon

7.2.2023

valvonta tehdään jälkivalvontana. Käytännössä jälkivalvonta tapahtuu jäljempänä kappaleessa 7.9 esitetyllä tavalla. Toiminnanharjoittaja vastaa siitä, että kehittämistoimien hyväksyttävät kustannukset ovat oikeassa suhteessa maksettavaan sähköistämistukeen nähden.;

- selvitys, ettei kehittämistoimesta aiheutuviin kustannuksiin kohdistu valtiontuiksi katsottavia toimintatukia.

Valtiontuen määritelmä

Valtiontuki määritellään Sopimuksen Euroopan Unionin toiminnasta (SEUT) artiklan 107 mukaisesti. Tuki lasketaan valtiontueksi, mikäli kaikki seuraavat ehdot täyttyvät:

- myönnetty valtion varoista
- vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua
- suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa
- vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

Valtiontuki on julkisen tahon (esim. Euroopan Unioni, valtio, kunta, alue- tai paikallisviranomainen tai näiden omistama yhtiö) myöntämää tukea yritykselle. Tuki voi olla muodoltaan monenlaista, esimerkiksi

- suora rahallinen avustus, esim. investointituki
- markkinahintaa alhaisemmalla korolla myönnetty laina
- veronhuojennus
- markkinahintaa alhaisemmalla hinnalla myönnetty lainan takaus
- kuntien taloudelliseen toimintaan myöntämät tuet tai perusteettomat alennukset kuntien perimistä maksuista

7.4 PÄÄTÖS TUENKÄYTTÖSUUNNITELMASTA

Energiavirasto tekee hakemuskäsittelyn jälkeen päätöksen tuenkäyttösuunnitelman hyväksymisestä. Energiaviraston päätöksestä käyvät mm. ilmi toiminnanharjoittaja ja laitos tai laitokset, joiden tietojen perusteella tuki on myönnetty. Päätökseen liitetään myös muutoksenhakuohjeet hallintolain säännösten mukaisesti.

Päätökset tuenkäyttösuunnitelman hyväksymisestä ovat maksullisia. Maksut on määritetty kulloinkin voimassa olevassa Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa Energiaviraston maksullisista suoritteista. Päätös tuenkäyttösuunnitelman hyväksymisestä maksaa 1900 euroa.

7.5 TUENKÄYTTÖSUUNNITELMAN MUUTTAMINEN

Toiminnanharjoittajalle myönnettävän tuen määrä saattaa poiketa huomattavastikin toiminnanharjoittajan ennakoimasta määrästä.

Toiminnanharjoittajien liiketoiminnassa ja toimintaympäristössä voi myös tapahtua muutoksia ennen tuen käytölle asetettua määräaikaa. Tällaisia tilanteita saattavat olla esimerkiksi yrityskaupat, teknologiaan liittyvät muutokset tai muutokset investointien toteutusaikataulussa.

Toiminnanharjoittajan pitää muuttaa tuenkäyttösuunnitelmaa, jos

- siinä hyväksytty kehittämistoimi muuttuu merkittävästi tai;
- kehittämistoimi korvautuu toisella kehittämistoimella tai;
- toiminnanharjoittajan lisää käyttösuunnitelmaan uuden kehittämistoimen.

Merkittäviä muutoksia eivät ole

- muutokset, jotka eivät olennaisesti muuta toiminnanharjoittajan suunniteltua tuen käyttöä hyväksytyihin kustannuksiin tai;
- kehittämistoimen toteutusaikataulussa tapahtuvat muutokset, joiden seurauksena kehittämistoimi on edelleen toteutettavissa ja tuki käytettävissä siitä syntyviin hyväksyttäviin kustannuksiin 31.12.2028 mennessä.

Toiminnanharjoittajan pitää toimittaa muutettu tuenkäyttösuunnitelma Energiavirastolle hyväksyttäväksi viimeistään 31.12.2028.

Energiavirasto tekee hakemuskäsittelyn jälkeen päätöksen muutetun tuenkäyttösuunnitelman hyväksymisestä. Energiaviraston päätöksestä käyvät ilmi mm. toiminnanharjoittaja ja laitokset, joiden tietojen perusteella tuki on myönnetty ja joita muutettu tuenkäyttösuunnitelma koskee. Päätökseen liitetään myös muutoksenhakuohjeet hallintolain säännösten mukaisesti.

Päätökset tuenkäyttösuunnitelman hyväksymisestä ovat maksullisia. Maksut on määritetty kulloinkin voimassa olevassa Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa Energiaviraston maksullisista suoritteista. Päätös muutetun tuenkäyttösuunnitelman hyväksymisestä maksaa 1500 euroa.

7.6 KEHITTÄMISTOIMIEN HYVÄKSYTTÄVÄT KUSTANNUKSET

Kehittämistoimen hyväksyttäviä kustannuksia ovat kustannukset, jotka aiheutuvat toiminnanharjoittajalle fyysiseen tai aineettomaan käyttöomaisuuteen kohdistuvasta investoinnista, hankinnasta, uusiutuvan energian hankinnasta, tutkimus- ja kehittämistoiminnasta tai näiden yhdistelmästä.

Hankinnalla tarkoitetaan ostoja, jotka kohdistuvat vaihto-omaisuuteen tai palveluun. Tällaisia hankintoja voivat olla esimerkiksi laitoksen toiminnanohjaus- tai energianhallintajärjestelmään kohdistuvat hankinnat ja kehitystoimet, joilla edistetään laitoksen materiaalivirtojen tehokkaampaa käyttöä tai energiatehokkuutta ja jotka toimittaa ulkopuolinen toimittaja tai joista muuten syntyy toiminnanharjoittajalle suoria kustannuksia.

Uusiutuvan energian hankinnalla tarkoitetaan ostoja, jotka kohdistuvat

7.2.2023

- uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain (1145/2020) 3 §:n mukaiseen uusiutuvaan energiaan tai;
- energian alkuperätakuista annetun lain (1050/2021) 3 §:ssä tarkoitettuihin uusiutuvan energian alkuperätakuisiin.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla tarkoitetaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1444/2014) 2 §:n mukaisesti määriteltyä tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

Kehittämistoimen hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole toiminnanharjoittajan

- yleiskustannukset;
- edustusmenot;
- vapaaehtoiset henkilövakuutukset;
- korot ja muut rahoituskustannukset;
- valtion maksuperustelakiin (150/1992) perustuvat maksut;
- kustannusvaraukset;
- matkakustannukset;
- toimistolaitteiden, autojen ja muiden vastaavien kestokulutushyödykkeiden hankintakustannukset; ja
- toiminnanharjoittajan maksamat arvonlisäverot. Arvonlisäverolliset kustannukset voidaan hyväksyä, jos ne liittyvät arvonlisäverottomaan toimintaan ja maksettava arvonlisävero jää toiminnanharjoittajan lopulliseksi kustannukseksi.

Toiminnanharjoittajan tuottaman käyttöomaisuuden, vaihto-omaisuuden, palvelun tai uusiutuvan energian ottamisen omaan käyttöön voidaan katsoa liittyvän kehittämistoimeen. Kehittämistoimi, johon liittyy omasta käytöstä syntyviä kustannuksia, olisi esimerkiksi toiminnanharjoittajan itse tuottama uusiutuva energia tai päästövähennyshankkeeseen liittyvä toiminnanharjoittajan valmistama laite, joka otetaan omaan käyttöön.

Hyväksyttävien kustannusten tulee olla syntyneet aikaisintaan 1.7.2022 ja viimeistään 31.12.2028. Kustannusten aiheutumishetkenä pidettäisiin sitä hetkeä, jolloin kustannus kirjataan yrityksen kirjanpitoon. Kirjanpitolain 2 luvun 3 §:n 1 momentin mukaisesti tämä hetki olisi lähtökohtaisesti menojen osalta tuotannon tekijän vastaanottamishetki.

7.7 KEHITTÄMISTOIMIEN HYVÄKSYTTÄVIEN KUSTANNUSTEN KOHDISTUMINEN

Kehittämistoimeen liittyvästä investoinnista, hankinnasta ja uusiutuvan energian hankinnasta aiheutuvien hyväksyttävien kustannusten tulee kohdistua

7.2.2023

sähköistämistuen piiriin kuuluvalle laitokselle. Jos toiminnanharjoittajalle myönnetään sähköistämistukea usean laitoksen tietojen perusteella, toiminnanharjoittaja voi kohdistaa tuen joko yhteen tai useampaan laitokseen eli tukea ei tarvitse käyttää juuri sillä laitoksella, jonka tietojen perusteella tuki on myönnetty. Jos tuki on myönnetty emoyhtiölle (y-tunnus), niin se voi kohdistaa tuen vain niille laitoksille, joiden tietojen perusteella sille on myönnetty tukea, ja sama koskee tytäryhtiötä.

Tuen piiriin kuulumisen rajautuu laitoksilla vaihtelevasti, osalla toiminnanharjoittajista valtaosa laitoksen toiminnasta ja sähkönkulutuksesta kuuluu tuen piiriin, kun taas osalla tuen piiriin kuuluu vain rajattu osa toiminnasta. Tuen käyttövaatimuksen kohdistuminen sähköistämistuen piirissä olevaan laitokseen ei rajaa pois mahdollisuutta, että kehittämistoimen kustannukset voivat syntyä myös toiminnasta sellaisella laitoksen osalla, joka ei kuulu sähköistämistuen piiriin. Kehittämistoimiin liittyvät kustannukset voivat syntyä laitoksella siten myös tuen ulkopuolisesta toiminnasta.

Kehittämistoimiin liittyvät kustannukset ovat hyväksyttäviä ainoastaan siltä osin kuin ne syntyvät laitoksella, jolle on myönnetty sähköistämistukea. Jos toiminnanharjoittaja siirtää tai myy hankinnan tai uusiutuvan energian muualle, eivät siltä osin sen hankinnasta syntyneet kustannukset olisi hyväksyttäviä kustannuksia.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan hyväksyttävien kustannusten tulee kohdistua toiminnanharjoittajan toimintaan Suomessa.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnasta toiminnanharjoittajalle syntyviä kustannuksia hyväksytään myös tuen ulkopuolisten toimintojen osalta, koska tuen käyttö tutkimus- ja kehittämistoimintaan tuen ulkopuolisilla toimialoilla ei aiheuta kilpailuhaittaa.

7.8 KIRJANPITOVELVOLLISUUS TUEN KÄYTÖSTÄ

Toiminnanharjoittajan tulee pitää kehittämistoimen kustannuksista projektikirjanpitoa osana kirjanpitolain mukaista kirjanpitoaan erillisellä kustannuspaikalla tai tilillä taikka muulla tavalla siten, että tuen käytön valvonta on vaikeudetta mahdollista.

Kirjanpitovelvollisuus on sillä toiminnanharjoittajalla, jolle päätös tuenkäyttösuunnitelmasta on annettu ao. kehittämistoimeen liittyen.

7.9 TUEN KÄYTÖN SELVITTÄMINEN

Toiminnanharjoittajan on toimitettava Energiavirastolle selvitys tuen käytöstä hyväksytyihin kehittämistoimiin viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2029. Selvityksen liitteenä tulee toimittaa:

- luotettava kustannusselvitys kehittämistoimen toteutuneista kustannuksista, jotka ovat syntyneet lain voimaantulon jälkeen 1.7.2022 ja 31.12.2028 välisenä aikana;
- tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun tilintarkastajan antama raportti havainnoistaan koskien kustannusselvityksessä kehittämistoimelle tilitettyjä kustannuksia.

7.2.2023

Jos kehittämistoimen kustannusten ostolaskujen määrä on vähäinen, Energiavirasto voi hyväksyä vaihtoehtona mainitulle tilintarkastajan raportille, että toiminnanharjoittaja liittää selvitykseen kopion ostolaskuista ja maksutositteet, joista ilmenee, että laskut on maksettu.

Toiminnanharjoittajan on Energiaviraston pyynnöstä toimitettava ajantasainen selvitys tuen käytöstä myös muulloin kuin 30.6.2029.

Energiavirasto julkaisee tuenkäytön selvittämisestä tarkemmat ohjeet jäljempänä.

8 TIETOJEN SÄILYTTÄMINEN

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että kaikki sähköistämistukijärjestelmään ja tuen hakemiseen liittyvät tiedot on talletettu ja ilmoitettu siten, että Energiaviraston on mahdollista varmistua niiden luotettavuudesta ja tarkkuudesta.

Toiminnanharjoittaja voi valita tietojen talletusmuodon. Toiminnanharjoittaja huolehtii, että tiedot on talletettu niin, että ne ovat säilytettävissä ja luettavissa lakisääteisen säilytysajan.

Tuensaaja on velvollinen säilyttämään tukeen liittyvän aineiston kymmenen vuotta tuen myöntämisaikankohdasta.⁷

---

⁷ Sähköistämistukilaki 29 §